

ГЛАС

ЛИСТ РЕПУБЛИЧКОГ
ФОНДА ЗА ПЕНЗИЈСКО
И ИНВАЛИДСКО
ОСИГУРАЊЕ

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Народна скупштина Републике Србије усвојила је 29. септембра Закон о изменама и допунама Закона о ПИО, а једна од најважнијих измена је укидање Закона о привременом уређивању начина исплате пензија

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ОКТОБАРСКЕ ПЕНЗИЈЕ БЕЗ УМАЊЕЊА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

**РЕДАКЦИЈА
ЗА ВОЈВОДИНУ:**
Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@pio.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

МЕЂУНАРОДНИ ДАН СТАРИЈИХ ОСОБА – 1. ОКТОБАР

Достојанствено старење

Слоган овогодишње кампање поводом Међународног дана старијих особа „Промовишемо шампионе људских права старијих особа“, изабран је с циљем да се истакне важност усвајања Универзалне декларације о људским правима УН и потврди посвећеност промовисању пуног и једнаког уживања свих људских права и основних слобода старијих особа.

Старење популације представља један од највећих успеха човечанства, али и један од највећих јавно здравствених изазова који се са све већим економским и социјалним захтевима поставља пред државе.

Захваљујући бољем животном стандарду становништва, квалитетнијој здравственој заштити и образовању, као и континуираном развоју медицине и фармацевтске индустрије, животни век се стално продужава. Удео особа старијих од 60 година је у порасту и тај тренд

деценију продужава. Предвиђања за Србију кажу да ће у наредне две и по деценије удео особа старијих од 65 година достићи 25,2 одсто, односно да ће сваки четврти становник Србије имати више од 65 година. Истовремено, очекује се да ће удео млађих од 15 година у укупној популацији бити смањен на 11,7 одсто, што значи да се и даље наставља интензиван процес демографског старења.

То што људи данас живе дуже у бољем здрављу и остају дуже активни једно је од највећих цивилизацијских достигнућа, па ипак већина земаља које се суочавају са променом структуре становништва

трпи велики демографски притисак. Старење становништва се одражава на различите аспекте и подручја друштва и економије, а у великом броју земаља, укључујући и нашу, потенцијалне препреке за равноправно учешће старијих су сиромаштво, лоше здравље, низак ниво образовања, недостатак превоза – неприступачне услуге, и дискриминација по основу старосног доба.

Многи социолози предвиђају да ће у наредним деценијама морати да се успостави неки нови „социјални споразум“, као и радикални заокрет у начину на који старији људи живе. У том смислу, неке земље већ размишљају о могућности прилагођавања радних места старијим радницима, о томе да им треба омогућити флексибилно радно време и постепени, фазни одлазак у пензију; друге се оријентишу на бржи развој сервиса подршке за старије, а развијеније, пак, на то да старије особе чине растућу групу потрошача са специфичним потребама, која, с обзиром на њихов број, има значајну куповну моћ.

Када је реч о Србији, оно што је потребно урадити одмах јесте бржи развој сервиса подршке старијима у локалним заједницама, посебно у сеоским срединама, као и проширење тих сервиса увођењем нових услуга – могућност да на једном месту могу да добију кувани оброк, да пријатно проведу време, дају веш на прање, као и да добију различите здравствене услуге. Сврха оваквих центара је да старији што дуже могу да живе независно и да самостално организују живот у свом дому и окружењу на које су навикли. Поред тога, посебно треба обратити пажњу и на бржи развој сервиса за палијативну негу.

Г. О.

Једанаеста Олимпијада трећег доба

Један од бољих примера разбијања клишеа о немоћним старим особама које седе саме у четири зида свакако је Олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба која је почела 29. септембра у Врњачкој Бањи. Манифестација коју организује Покрет трећег доба Србије, у сарадњи са Савезом пензионера Србије, Спортским савезом Србије и општинском Врњачка Бања, трајаће до 3. октобра и окупиће око 1.200 учесника из општинских удружења пензионера широм Србије, као и госте из иностранства.

се наставља, с једне стране услед опадајуће стопе natalитета, а с друге услед повећања дужине животног века. Према последњим подацима, скоро 700 милиона људи је старије од 60 година. Предвиђа се да ће до 2050. две милијарде људи, више од 20 процената светске популације, имати 60 или више година.

И у Србији се просечан животни век људи из деценије у

УСВОЈЕН ЗАКОН О ИЗМЕНАМА И ДОПУНАМА ЗАКОНА О ПИО

Октобарске пензије без умањења

Народна скупштина Републике Србије усвојила је 29. септембра Закон о изменама и допунама Закона о пензијском и инвалидском осигурању. Једна од најважнијих измена је укидање Закона о привременом уређивању начина исплате пензија, који се примењивао током претходне четири године. То значи да ће корисници своју октобарску пензију, која се исплаћује у новембру, добити без умањења, а основ за исплату биће пензија исплаћена за октобар 2014. године, усклађена према важећим прописима.

Међу кључним изменама налази се и начин усклађивања пензија. Према одредбама новог Закона о ПИО, до достизања финансијске одрживости система пензијског и инвалидског осигурања пензије ће се усклађивати на начин утврђен прописима којима се уређује буџет и буџетски систем. Тачније, пензије се неће усклађивати два пута годишње, са кретањем потрошачкијих цена, већ ће се то и убудуће радити према могућностима буџета Републике Србије.

Нови закон предвиђа могућност да се средства за ПИО могу користити и за исплату новчане помоћи корисницима пензије, када је таква помоћ потребна великом броју корисника, у износу који утврди Влада, водећи рачуна о билансним могућностима Фонда. Поред тога, закон предвиђа и исплату новчаног износа као увећања уз пензију. Тачније, у условима постојања фискалног простора, корисницима старосне, превремене старосне, инвалидске и породичне пензије примања се могу повећати, исплатом новчаног износа као увећања уз пензију, зависно од економских кретања и финансијских могућности државног

буџета, при чему средства за ове намене не могу бити виша од 0,3 одсто БДП на годишњем нивоу. Како је прописано, услови, висина и динамика исплате овог новчаног износа утврђују се актом Владе, средства се обезбеђују из републичког буџета (изузев за октобар и новембар ове године, када средства обезбеђује Фонд), док обрачун и исплату износа врши Фонд уз пензију.

Нови закон прописује и другачији начин обрачуна „пенала“ за осигуранике којима се стаж осигурања рачуна са увећаним трајањем – који имају тзв. бенефицирани стаж, а који одлазе у превремену старосну пензију уз смањење висине пензије. У случају ових осигураника, којима се старосна граница за старосну пензију снижава у зависности од степена увећања стажа осигурања, од сада ће се умањење рачунати у односу на ту снижену старосну границу за сваког конкретног осигураника са бенефицираним стажом, уместо, као до сада, у односу на општу старосну границу од 65 година живота.

Измене се односе и на члан 15 Закона о ПИО, који се тиче самосталне уплате доприноса. Према новим одредбама, уколико осигураник не поднесе захтев за престанак својства осигураника, а не плати доприносе у року од шест месеци, својство осигураника му престаје, а оно може престати најраније са последњим даном за који је допринос плаћен. То значи да у случају укључивања у обавезно осигурање у складу са чланом 15, убудуће практично неће бити случајева обавезе уплате доспелих неплаћених доприноса.

Још једна значајна измена која ће допринети поједностављивању процедура, брже остваривању права, смањењу обавеза за послодавце у виду попуњавања различитих пријава и њиховог достављања Фонду, као и смањењу административних трошкова, односи се на укидање 16 образаца, међу којима је и образац М-4. Примена ових образаца престаје 1. јануара 2019. године, али ће се они и даље примењивати за период осигурања навршен закључно

са 31. децембром 2018. године.

Ступањем на снагу новог закона престаје овлашћење Фонда да врши принудну наплату на име неплаћених доприноса за ПИО обуставом 1/3 пензије осигураницима који су сами обвезници уплате доприноса, јер је контрола и наплата доприноса за социјално осигурање у надлежности Пореске управе. На овај начин корисници ће примати пензију сразмерно периодима осигурања за које су уплаћени доприноси.

Такође, изменама Закона о ПИО ограничава се привременост решења о пензији. Дакле, у случају да се у року од три године од дана правоснажности привременог решења не утврде недостајуће чињенице и подаци, аконтативни износ пензије постаје коначан, о чему се доноси решење по службеној дужности.

Међу новинама је и промена начина обрачуна зараде из последње године рада у којој се остварује право на пензију, што ће значајно утицати на смањење броја привремених решења. Наиме, један од разли-

га који су доводили до привремених решења односи се на непостојање податка о просечној годишњој заради у Републици, за последњу годину рада, приликом обрачуна пензије. Према новом Закону о ПИО, од 1. јануара 2019. године обрачунаски износ просечне годишње

зараде израчунаваће се тако што ће се просечна месечна зарада у Републици за период од почетка календарске године закључно са месецом који два месеца претходи месецу у којем осигураник остварује право на пензију, помножити бројем 12. У случају остваривања права

на пензију почетком године (у јануару и фебруару), просечна годишња зарада ће се израчунавати тако што ће се просечна месечна примања за јануар те године помножити са 12.

Ово су неке од измена и допуна Закона о ПИО, а у наредним бројевима „Глас осигураника“

писаћемо детаљније о наведеном, као и о другим новинама које усвојени закон доноси.

Поред новог Закона о ПИО, посланици су изгласали и усвајање измена и допуна Финансијског плана РФ ПИО за 2018. годину.

В. Кадиф

ОДРЖАНА ПРВА СЕДНИЦА НОВОГ САЗИВА УПРАВНОГ ОДБОРА ФОНДА ПИО

Реизабрани председник и заменик председника

Нови сазив Управног одбора РФ ПИО одржао је 24. септембра прву, конститутивну седницу. На функцију председника Управног одбора Фонда, у двогодишњем мандату, једногласно је изабран Данило Вујичић, представник Владе Републике Србије, док ће функцију заменика председника УО Фонда обављати Весна Ковачевић Станковић, представник Уније послодаваца Србије, која је такође изабрана једногласно.

Изабрани председник и заменица председника на овим функцијама су били и у претходном сазиву, од 28. маја ове године, па су им чланови Управног одбора због успешног и одговорног рада поново указали поверење.

Поред Данила Вујичића и Весне Ковачевић Станковић, Влада Републике Србије је за чланове Управног одбора Фонда именovala Весну Ђелић, Марка Којића и Вука Вујановића, представнике Владе РС, Зорана Михајловића, представника Савеза самостал-

Директорка РФ ПИО Драгана Калиновић честита Данилу Вујичићу поновни избор за председника Управног одбора

них синдиката Србије, и Василија Белобрковића, представника Савеза пензионера Србије. Вук Вујановић и Василије Белобрковић су први пут чланови УО Фонда.

Реизабрани председник УО Фонда, Данило Вујичић, захвалио је члановима на указа-

ном поверењу и рекао да ће га оправдати у будућем раду. Он је истакао досадашњу одличну сарадњу са стручним службама Фонда, на челу са директорком Драганом Калиновић.

Весна Ковачевић Станковић такође је изразила захвалност

на избору и нагласила да јој је част и задовољство што је део Управног одбора Фонда. Она је похвалила квалитетан колектив Фонда и додала да он не би био какав јесте без доброг директора и руководства.

Директорка Фонда Драгана Калиновић је сарадњу са Управним одбором РФ ПИО окарактерисала као суштинску подршку стручној служби и истакла да су сви досадашњи чланови УО желели да разумеју суштину система ПИО. Ако се има у виду такав приступ заједничком послу и заједничкој одговорности, онда препреке не постоје, навела је директорка Фонда, и изразила уверење да ће будућа сарадња бити једнако успешна као и досадашња.

Према одредбама Закона о ПИО, чланови Управног одбора именују се на период од четири године, док председника и заменика председника Управни одбор бира на две године.

В. Кадиф

Са седнице УО РФ ПИО

ДАНИ РАЗГОВОРА ИЗМЕЂУ ФОНДОВА ПИО СРБИЈЕ И НЕМАЧКЕ

Велики одзив странака

Српски и немачки стручни тим за питања из области ПИО

Овогодишњи, седми по реду, саветодавни дани између представника фондова пензијског осигурања Србије и Немачке успешно су одржани 18. и 19. септембра у Новом Саду и 20. септембра у Београду. Три тима саветодаваца била су на услузи грађанима који су дошли по информације и правне савете у вези са остваривањем права у ове две државе.

И ове године не јењава заинтересованост странака за дане разговора, што сведочи и изузетан број посетилаца како у

Новом Саду, тако и у Београду. Као што је и досад била пракса, примљени су сви заинтересовани грађани – они који су заказали термин, као и они који су дошли без заказивања.

Трочлани тим саветодаваца из Немачке ове године чинили су Моника Ковачић, Карстен Шпренгел и Ајлин Брон.

Моника Ковачић, представница немачког пензијског фонда, била је веома задовољна како су и ове године протекли дани разговора. Посебно је похвалила изванредну сарадњу са колегама из српског Фонда

ПИО, јер су заједнички успели да реше недоумице са којима су дошле странке.

– И у Новом Саду и у Београду највише питања било је о томе када се најраније може остварити право на пензију и о висини пензије из Немачке. Било је доста људи који нису утврдили стаж на основу бриге о деци која су одрасла у Немачкој, односно родитељи су били са децом у Немачкој, те су се вратили у Србију и потом нису средили стаж на основу подизања деце. Наиме, у Немачкој прве две године бриге о деци која су рође-

на пре 1. јануара 1992. године улазе у обавезни стаж, а већина људи тај случај није средила. И то је била веома велика тема на данима разговора. За све недоумице које у овом тренутку нисмо успели да решимо, упутили смо странке како на најбољи начин и што брже то да окончају. Све је одлично организовано и добро је функционисало, само бих нагласила да би било добро и за нас корисно, иако није обавезно, да странке које долазе уместо неког другог прибаве и донесу пуномоћје за себе.

Ајлин Брон је ове године први пут била у улози саветодаваца и каже да је била помало затечена великим одзивом странака. Наглашава да су сви били изузетно предусретљиви, и пријатно је изненађена како су их дочекали домаћини.

Из Дирекције ПФ ПИО одговоре странкама давали су мр Јасна Голупски, помоћница начелника Одељења у Дирекцији ПФ ПИО, Сузана Ливазовић, шефица Одсека у Дирекцији ПФ ПИО, Александар Костић, службеник за утврђивање права из ПИО и примену међународних уговора у I степену, уз асистен-

Са саветодавног дана у Београду

цију Ренате Богдановић, референта за административно-техничке послове у остваривању права, и Александре Потрић, сараднице за права из ПИО приликом пријема странака.

Тим саветодаваца РФ ПИО из Београда чинили су Наташа Куљић, Милош Николић и Васја Босанац, самостални стручни сарадници из одељења за ПИО по међународним уговорима, Одсек за међународну сарадњу, праћење ЕУ одредаба и европских интеграција у Дирекцији РФ ПИО.

Велику и неизоставну улогу у данима разговора имали су преводиоци Јован Илић из филијале Фонда у Новом Саду и Слободан Манојловић из немачког пензијског фонда. За организацију дана разговора била је задужена Александра Банић, начелница Одељења за ПИО по међународним уговорима, у сарадњи са Јулијаном Радовановић, заменицом начелнице овог одељења.

Разговорима у Новом Саду присуствовало је укупно 128 странака, првог дана 65, другог 63, а од тог броја петнаест странака је дошло и без претходно закажаног термина. Најважније

У Новом Саду било изузетно интересовање за дане разговора

ни за разговор са стручњацима из два фонда били су попуњени. Поред тога, примљени су, као и увек, и они који нису успели да закажу термин тако је одговор на питање или савет добило укупно 67 грађана. Саветодавце и странке обишао је и Вернер Зигел, шеф Одељења за правна и конзуларна питања у амбасади Савезне Републике Немачке у Београду. Поред

ди, јер добијамо мање питања из тих области. Веома ме радује што нас немачки ПИО фонд увек редовно и на време обавештава о одржавању Дана разговора, чак и пола године пре њиховог одржавања нам упуте обавештење, материјал и плакате о томе – резимира Вернер Зигел.

Саветодавним данима задовољне су биле и странке у оба града. Како истичу, сви су добили конкретне одговоре на своја питања, и то у сопственој земљи уз квалификоване преводиоце, тако да су сигурни у одговоре које су добили.

То је потврдио и Љубомир Черевцики из Новог Сада који је на разговоре дошао на основу обавештења немачког фонда да му није регулисано 14 месеци стажа из Немачке, где је радио око 16 година.

– Имам сву тражену документацију и драго ми је што сам могао да то решим овде у Новом Саду, без путовања у Немачку или дописивања са њиховим фондом ПИО. У јануару следеће године пуним 65 година и надам се да ћу остварити пензију. Овакав начин сарадње фондова ПИО је одличан – рекао је видно расположен и задовољан Љубомир Черевцики.

Кући је задовољна отишла и Розалија Јамбор из Торде која је код немачког носиоца осигурања поднела захтев да јој признају стаж од четири године и осам месеци, о чему је донела тражену документацију.

Веселина Крцуновић (65) из Београда каже да је дошла да се информише о стажу осигурања који је остварила радећи у Немачкој.

– Имам остварени стаж од две године у Немачкој, те сам тим поводом дошла да регулишем све непознанице у вези са стажом. На једном месту сам добила толико конкретних и потпуних информација, све одговоре и упутства да сам заиста презадовољна. Сви овде, и референти, и организатори, веома су компетентни, љубазни и коректни. Дани разговора су за нас пензионере од изузетног значаја, а и за све оне који имају неки стаж у Немачкој. У супротном, цео процес би изискивао много више времена само док бисмо се распитали за сва потребна документа која треба припремити. Моја жеља је да се и даље одржавају дани разговора који су апсолутно корисни – рекла је Веселина Крцуновић.

Ђорђе Петровић (64) из Београда дошао је да се распита поводом пензије коју је остварио у Немачкој на основу стажа од 21 месеца. Поднео је захтев пре четири године и до сада је чекао да се реализује. Све се успешно завршило и протекло без грешке, како истиче, и додаје да је услуга на саветодавним данима разговора била заиста одлична.

**Мирослав Мектеровић
Драгана Грујић**

Почетком октобра саветодавни дани између Србије и Хрватске

Наредни дани разговора између РФ ПИО и Завода за мировинско осигурање Хрватске биће одржани 2. октобра у Бачкој Паланци и 3. октобра у Београду. Сви заинтересовани грађани који имају стаж осигурања навршен у Србији и Хрватској, односно корисници права из ПИО остварених применом билатералног споразума о социјалном осигурању између ове две државе, треба да пријаве своје учешће и закажу термин (тел. 011/2030-745). Приликом доласка потребно је понети сву потребну документацију у вези са осигурањем, као и лична документа.

је да су грађани после разговора са саветодавцима одлазили видно расположени и задовољни, јер је свако био добро информисан и посаветован на који начин треба да оствари своје право из пензијског и инвалидског осигурања. Многи су добили и додатне информације како да регулишу стаж код немачког носиоца осигурања по основу школовања, по основу бриге о деци или пак поделе доприноса по основу развода брака.

Трећи саветодавни дан одржан је у Београду, а сви терми-

уознавања са начином рада и праксом током дана разговора, Зигел је имао прилику да на лицу места присуствује саветовању странака и да се упозна са начином рада.

– Веома сам задовољан што постоје овакви интернационални саветодавни дани који се одржавају од 2011. године. Тиме осигураници овде у Србији имају прилику да лично дођу и распитају се о ономе што их интересује. То је свакако лакше за осигуранике, а истовремено то олакшава наш посао у амбаса-

МЕЂУНАРОДНЕ АКТИВНОСТИ РФ ПИО

Сарадња са фондовима Мађарске и Аустрије

У Београду и Будимпешти је, већ традиционално, у септембру реализована истовремена размена експерата носилаца пензијског осигурања Србије и Мађарске. Ове године главна тема експертске размене између Републичког фонда ПИО и Националног завода за пензијско осигурање Мађарске била је везана за остваривања права из ПИО применом међународних уговора.

– Експертска размена између пензијских фондова Србије и Мађарске реализована је шести пут, с тим што су прве две године биле у реализацији Покрајинског фонда, јер ПФ ПИО највише спроводи споразум са Мађарском, па је циљ био међусобно упознавање са облашћу остваривања права. Након тога се у размену експерата укључује и Дирекција Фонда у Београду, а проширен је и обухват упознавања, па се стручњаци оба фонда упознају са целокупном организацијом, а не само са радом правних служби – објашњава нам Александра Банић, начелница Одељења за ПИО по међународним уговорима у Дирекцији Фонда.

Из Мађарске је овог пута у посети био Јена Пур, који ради у контроли нацрта решења. Он се најпре упознао с радом Одељења за ПИО по међународним уговорима, канцеларијом, шалтер салом, а обихао је и канцеларију правне помоћи где је дуже разговарао са запосленима. Госта је примио и заменик директора Фонда др Александар Милошевић, који се осврнуо на добру сарадњу РФ ПИО и Националног завода за пензијско осигурање Мађарске. Јена Пур је потом обишао Сектор ИТ, чији рад је представио Зоран Сутара, помоћник директора ИТ сектора. Директор Сектора за медицинско вештачење др Дика Кајевић је госту из Мађарске детаљно појаснио рад тог сектора, а затим је уследио обилазак Одељења за функционалну дијагностику. Након обиласка мађарски представник је био пун утисака и импресиониран опремљеношћу Фонда најсавременијим дијагностичким апаратима. Један дан посете био је резервисан за обилазак Дирекције Покрајинског фонда, а последњег дана боравка гост је обишао Контакт центар Фонда, чији рад му је представила начелница Сузана Салом. Јена Пур је након посете похвалио сарадњу и рекао да носи лепе утиске, као и представник Фонда ПИО, Милош Николић, самостални стручни сарадник из Одељења за ПИО по међународним уговорима, који је у истом периоду боравио у Будимпешти.

Делегација из Аустрије посетила и Контакт центар РФ ПИО

Милош Николић наводи да мађарско „ино одељење“ има око 100 запослених, а у првостепену поступку сваки референт је задужен са око 150-200 предмета, док је у нашем Фонду оптерећење вишеструко веће. Интересантно је, како каже, да Мађарска примењују конвенције са 15 земаља, међу којима су Индија, Монголија, Јужна Кореја. Новина је да је мађарски завод претрпео велике промене и прошле године је постао део државног трезора, па је тако директор завода уједно и председник Државног трезора Мађарске, тј. има двоструку функцију. У складу с тим и кабинет завода је физички прешао у зграду Државног трезора Мађарске.

Од 10. до 14. септембра Фонд је био домаћин и тројци представника Завода за пензијско осигурање Аустрије у оквиру експертске размене са овом земљом која је успостављена 2017. године. Ове године у посету српском Фонду дошли су Клаус Капуи, руководилац Одељења мериторике (основна системска питања из области ПИО), Рудолф Кротенталер, начелник Одељења за остваривање права у Филијали за покрајину Доња Аустрија, и Хуберт Рајхолф, начелник Одељења за контролу/ревизију.

Госте је дочекао заменик директора Фонда др Александар Милошевић и изразио уверење да ће се овај вид сарадње и убудуће наставити. Затим је Јелица Тимотијевић, директорка Сектора за односе с јавношћу, представила пензијски систем Србије и Фонд ПИО као организацију обавезног социјалног осигурања. Јелица Тимотијевић је истакла да је сарадња коју Фонд има са ПВА веома добра, интензивна, квалитетна и подсетила да је након обуста-

ве платног промета, после санкција у Србији 90-их година, Аустрија била прва држава која је увела систем исплате пензија регуларно кроз банкарски систем.

Гости су највише пажње посветили Сектору за остваривање права из ПИО, који су представили заменик и помоћник директора сектора, као и начелници сва четири одељења. Експерти из Аустрије су се упознали са свим пословима који су у надлежности овог сектора, а велико интересовање су показали за остваривање права на инвалидску пензију. Било је речи и о начину исплате свих права која се остварују у Фонду, услова за остваривање права на накнаду за помоћ и негу другог лица и средствима за исплату овог права, као и о решавању права из ПИО у другом степену. Посебно су их занимале предстојеће измене Закона о ПИО, тако да је први дан посете прошао у духу струке и представљања поступка остваривања права као основне делатности Фонда. Током петодневне посете гости из Аустрије су се, кроз обилазак Дирекције, упознали са радом свих сектора; омогућен им је обилазак Филијале за град Београд и Службе 1 Филијале, где су им представљене и ове организационе јединице, а један дан је одвојен и за посету Покрајинском фонду у коме су се упознали са радом Дирекције ПФ и Одељења за ПИО по међународним споразумима.

Колеге из Аустрије су истакле да су током петодневне посете добили много информација о раду Фонда ПИО и уочили много сличности са начином на који функционише пензијски завод у Аустрији.

**Весна Кадиф
Јелена Оцић**

Нови Сад: подела картица на новој адреси

Расподела пензионерских картица у Новом Саду од десетог септембра обавља се у просторијама Филијале РФ ПИО Нови Сад, у Лончарској 10.

Пензионери са пребивалиштем у Новом Саду своје картице преузимају сваког радног дана од 8 до 15 часова у шалтер сали у приземљу зграде Филијале. О промени локације за поделу картица информисани су благовремено, путем медија.

Светски дан туризма

Поводом 27. септембра, Светског дана туризма, Туристичка организација Србије организовала је изложбу фотографија „Активни одмор у Србији“ (на слици) којом је посетиоце провела кроз туристичке дестинације у Србији и подсетила на важност овог сегмента.

Управо је Светски дан туризма био права прилика да се распише конкурс за награду „Туристички цвет“ која се као највише признање у области туризма у Србији додељује за значајна остварења у подизању квалитета туристичких услуга, као и за допринос развоју, унапређењу и промоцији туризма у Србији.

Конкурс је отворен до 26. октобра 2018. године.

Признање „Златни лептир“

Најновије филмско остварење „Пут једне нити“ власитиначког мајстора режије краткометражног документарног филма Небојше Илића Илкета освојило је прву награду на међународном фестивалу одржаном средином септембра у Сарајеву.

Небојши Илићу је припао гран-при „Златни лептир“ у категорији еколошких филмова. Првонаграђени филм „Пут једне нити“ говори о развијању еколошке свести код деце предшколског узраста.

Крагујевац: возила за службу кућног лечења

Служба за кућно лечење Дома здравља Крагујевац добила је од Министарства правде Републике Србије четири возила марке „фијат панда“, која су набављена средствима из опортунитета (средства прикупљена по основу одлагања кривичног гоњења). У присуству представника града Крагујевца и запослених у Дому здравља, кључеве је директору ове здравствене установе, др Василију Антићу, уручио државни секретар Министарства правде, Мирко Чикириз.

Крагујевачка служба кућног лечења има шест лекара и 22 техничара, који су у првој половини године обавили око 5.600 лекарских и 27.000 техничарских прегледа.

Часови за пензионере

Поводом Међународног дана старијих особа, 1. октобра, Универзитет за треће доба Ђуро Салај организоваће бесплатне часове цртања и сликања, јоге, плеса, енглеског језика и рада на рачунару за пензионере. Пријаве су обавезне, а треба да садрже име и презиме полазника, као и име курса који им се допада. Пријављивање се врши позивом телефона 063/370-494 или слањем имејла на адресу milica@salajobrazovanje.co.rs.

Просечна јулска плата 49.202 динара

Просечна нето плата у Србији за јул 2018. године износила је 49.202 динара што је противвредност од 417 евра и реално је виша четири одсто од нето зараде у јуну. Јулска просечна зарада без пореза и доприноса порасла је за 7,9 одсто номинално и за 5,4 процента реално у односу на исти месец прошле године, објавио је Републички завод за статистику.

Просечна бруто плата за јул „тежила“ је 68.029 динара, што је на годишњем нивоу раст од 7,4 одсто номинално и 4,9 посто реално.

Минимална цена рада у 2019. години

Влада Републике Србије одлучила је да у 2019. години минимална цена рада, без пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање, износи 155,30 динара („нето“) по радном часу.

Одлука о висини минималне цене рада за период јануар–децембар 2019. године објављена је у „Службеном гласнику РС“, бр. 69/2018.

Предност при тражењу посла

Пројекат „Партнерство за запошљавање младих у Србији“, који је финансирала италијанска влада, уз подршку Међународне организације рада, допринео је оспособљавању и подстицању запошљавања младих. Програм обука на радном месту прошло је 232 незапослених, из категорије младих до 30 година, ниских квалификација.

У организацији краљевачке филијале НСЗ, одржана је последња у низу обука на радном месту за кројење и шивење, за девет лица. Током двомесечне обуке полазнице су успешно савладале програме шивења, кројења, веза и дораде. За спровођење обуке издвојено је око пола милиона динара, од чега је полазницама исплаћивана накнада од 9.300 динара и финансирани трошкови пута и осигурања за случај повреде на раду, а послодавцу за трошкове спровођења обуке 40.000 динара по лицу.

Обнова библиотеке за слепе

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић разговарао је 23. септембра са председником Националне организације особа са инвалидитетом и председником Савеза слепих Србије Миланом Стошићем о унапређењу положаја особа са инвалидитетом и будућим плановима. Министар је истакао да су у Србији сви грађани једнаки и да ће наставити да се као ресорни министар бори за права и још боље услове за ОСИ.

Овом приликом договорена је реконструкција највеће библиотеке Брајевих књига на Балкану која се налази у Београду, а одакле се дистрибуирају књиге по целој Србији, али и по Америци и Канади. Библиотека Савеза слепих Србије „Др Милан Будимир“ почела је да ради 1971. године, као баштиник претходних институција које су се бавиле послом штампања књига на Брајевом писму и снимањем аудио књига.

Састанку су присуствовали и Биљана Барошевић, вршилац дужности помоћника министра у Сектору за заштиту особа са инвалидитетом, и Јелена Стојановић, секретар Савеза слепих Србије.

Ноћ истраживача широм Србије

Крајем септембра одржана је тринаеста Ноћ истраживача широм Европе, а незаборавно научно дружење одржано је и у Србији, по девети пут, уз бројне научне авантуре, изложбе и предавања.

Под овогодишњим слоганом „Истражуј кроз ноћ, у знању је моћ“, Ноћ истраживача водила је посетиоце на путовање у далеку прошлост, али и блиску будућност, разоткривајући научне теорије и експерименте и приказујући изблиза како изгледају путеви научника и истраживача. Придружујући се обележавању Европске године културног наслеђа, научници широм Србије са изразитом пажњом упознали су радознале посетиоце са богатим наслеђем најразличитијих крајева наше земље, чувајући од заборавља важан део наше научне и културне прошлости.

ФЕСТИВАЛ СТВАРАЛАШТВА СТАРИЈИХ „ЗЛАТНО ДОБА”

Активни и креативни и у трећем добу

Министар за рад, запошљавање, борачка и социјална питања Зоран Ђорђевић и помоћник градоначелника Београда Андреја Младеновић свечано су у атријуму Народног музеја средином септембра отворили 16. Фестивал стваралаштва старијих „Златно доба”. Догађају су присуствовале и чланица Градског већа Елена Билић, принцеза Катарина Карађорђевић, директорка Народног музеја мр Бојана Борић Брешковић и директорка Геронтолошког центра Сузана Мишић, која је у међувремену постала и вршилац дужности помоћника министра у Сектору за бригу о породици и социјалну заштиту Министарства за рад, запошљавање, борачка и социјална питања.

Министар Зоран Ђорђевић нагласио је да управо пензионери и стара лица заслужују да једна од најзначајнијих институција у Србији попут Народног музеја буде њихов домаћин.

– Ви сте нама дали подршку када нам је било најтеже. Изградиле сте ову земљу и због тога ви све ово заслужујете – рекао је Ђорђевић.

Он је истакао да су старије особе један од приоритета Владе Републике Србије и да ће Ми-

Са отварања у Атријуму Народног музеја

нистарство наставити да ради на отварању домова и простора где ће пензионери моћи да бораве и да се друже. Ђорђевић је најавио предстојећи сајам на ком ће управо стара лица имати прилику да излажу своја издања.

– Ми наглашавамо да су сви једнаки, а фестивал управо показује да и ви радите и стварате – рекао је министар Ђорђевић.

Андреја Младеновић је на отварању рекао да је фестивал из године у годину све бољи и садржајнији.

– Бољем и садржајнијем програму фестивала умногоме доприноси добра сарадња између града Београда, министарства и Геронтолошког центра. Ваше стваралаштво, идеје, енергија и време које проводите заједно најбоље може да се види на фестивалу, који је финале свега онога што радите упорно, са стрпљењем и великим знањем – рекао је Младеновић.

Он је подсетио да је пре неколико недеља отворен 29. дневни центар и клуб за старије у

Београду и најавио да ће 30. бити отворен до краја године.

Подсетимо, ова манифестација установљена је 2003. године с циљем да афирмише, промовише и активира аматерско стваралаштво старијих људи, те је њен задатак трансформација свести друштва на тему старости и старења и промена начина на који људи мисле и осећају о свом животу живећи „треће доба”. Покретач и организатор фестивала су београдски клубови за старије. На

Обележен Светски дан борбе против Алцхајмерове болести

Крајем септембра у Дому Бежанијска коса УГЦБ традиционално је обележен Светски дан борбе против Алцхајмерове болести. Овогодишњи слоган симпозијума гласио је, „Сети се да смо им потребни”, а Ивана Трмчић, управница Дома, упутила је поздравну реч присутним гостима, корисницима, запосленима, као и представницима медија.

Славица Голубовић, психијатар, на овом догађају истакла је да је најважније на време кренути са терапијом. Према њеним речима, терапија може да продужи функционални део живота и да успори долазак деменције која доводи особу у стање потпуне зависности од другог.

По завршетку симпозијума, у циљу скретања пажње јавности да је особа оболелим од Алцхајмерове болести потребна подршка, симболично су пуштени љубичасти и бели балони. Љубичаста боја је боја цвета „незаборавак”, те је управо ту боју изабрала светско Удружење за борбу против Алцхајмерове болести, као боју особа које губе памћење. Д. Г.

отварању су додељене награде најzasлужнијима из више области, као подршка стваралаштву старих.

У Малој галерији музеја отворена је продајна изложба рукотворина у којој су корисници Установе приказали само део својих вештина. Сликане ешарпе од муслина и свиле, везене марамце и кошуље, уникатни брошеви, хеклани кишобрани, торбе од папира, златовез и вез, слике и колажи, скулптуре од дрвета... приказују креативно стваралаштво дивних, вредних људи који припадају златној генерацији.

Другог дана Фестивала, на Калемегдану, уз музичко-фолклор-

ни колаж у ком су се представили ансамбли и певачке групе, одржана је и ликовна колонија, креативна радионица „Етно шик“ и радионица „Мини башта“ (на слици). Ликовна колонија под називом „Мој град“ окупила је сликаре Ликовног студија Пензионерског аматерског културно-уметничког друштва „Анђелка Трнавац“ дневних центара и клубова. Чланице „Етно шик“ радионице презентовале су начин израде медаљона и накита са етно мотивима. Комбиновање и садња различитих култура за кућне услове и на отвореном, приказана је у оквиру „Мини баште“ уз корисне савете суграђанима. **В. А.**

ОДРЖАНИ ОСМИ „ДАНИ СЕНИОРА НА ЗВЕЗДАРИ 2018“

Нико као они

Овогодишњи „Дани сениора на Звездари“, осми по реду, који су трајали од 21. до 28. септембра, почели су свечаношћу у Волонтерском сервису београдске општине Звездара, под слоганом „Нико као они – сениори!“.

Пред великим бројем партнера, сарадника и пријатеља Волонтерског сервиса Звездаре, манифестацију је свечано отворио Милош Игњатовић, председник Градске општине Звездара, који је рекао да му је задовољство што је на челу општине која је основала волонтерски сервис с циљем да помогне најстаријим суграђанима. Он је захвалио члановима Волонтерског сервиса и сарадницима из општине који су својим ангажовањем допринели да велики број корисника добије потребну помоћ.

Координаторка Волонтерског сервиса Звездаре Радмила Урошевић рекла је да као и претходних година „Дани сениора“ имају за циљ да низом активности скрену пажњу појединца и јавности на квалитет живота у пензији, на успостављање изгубљене културе старења, међугенерациске сарадње и непосредног преношења искуства као важног елемента у хуманизацији и унапређењу

свакодневног живота суграђана свих генерација. Током целе године Волонтерски сервис Звездаре и општина велику пажњу поклањају проблемима старијих. Тако је било претходних осам година, а тако ће бити и даље, јер општина Звездара и Волонтерски сервис имају програме који су усмерени ка решавању проблема најстаријих суграђана.

Драгана Трифуновић Балановић, директорка Дома здравља Звездара, рекла је да се овде осећа „више као домаћин него као гост“, јер је пре више година Дом здравља постао партнер Волонтерског сервиса. Од тада до сада реализоване су бројне заједничке акције, а захваљујући Радмили Урошевић сви су могли да науче да старост није болест и да старење није забрањено, а старост не искључује да можемо да се радујемо и да можемо да допринесемо.

Отварање манифестације симболично на Међународни дан оболелих од Алцхајмера (21. септембар), поклопило се са почетком рада програма „Помоћ породицама оболелих од деменције“. Наиме, тог дана су формално почеле да се реализују сталне активности мреже социјалних партнера у оснивању, који имају искуство у непо-

средном раду са породицама лица оболелих од деменције. Програм ће реализовати Волонтерски сервис Звездаре у партнерству са удружењима „Хлеб живота“ и „Окриље“ на тај начин што ће члановима породица који су носиоци дуготрајне неге и бриге за чланове породица оболеле од деменције бити стално доступан почетни модел подршке.

Током недељу дана трајања „Дана сениора на Звездари 2018“ одржани су бројни занимљиви догађаји: изложбе фотографија, едукације и радионице на тему „Лековитост музике“; „Врачарски солисти“ су одржали концерт за сећање... „Дани сениора на Звездари“ завршени су у простору Волонтерског сервиса Звездаре реализаци-

јом две креативне радионице у петак 28. септембра.

Покровитељ „Дана сениора на Звездари 2018“ била је Градска општина Звездара. Пријатељи манифестације, који током целе године подржавају програме Волонтерског сервиса су Дом здравља Звездара, Библиотека „Вук Караџић“, Канцеларија поверенице за заштиту равноправности, Геронтолошко друштво Србије, УК „Вук Стефановић Караџић“, Основна музичка школа „Владимир Ђорђевић“, Пријатељи деце Звездаре, Удружење „Окриље“, Мрежа Хуманас, Галерија слика „Бели анђеоло“, Хришћанско хуманитарно удружење „Хлеб живота“, Academia Educativa, БГД прес Београд.

Г. О.

ПРИВРЕДНИ САЈАМ „ЗРБИЗНЕТ” ОДРЖАН У ЗРЕЊАНИНУ

Искористити подстицајне мере државе

Организацији града Зрењанина, Уније послодаваца Србије – послодавци Зрењанина, Регионалне привредне коморе Зрењанина и Општег удружења предузетника Зрењанин, од 20. до 22. септембра одржан је Сајам привреде „ЗрбизНет” у зрењанинској спортској хали „Медисон”. Под слоганом „Покрени се”, ова привредна манифестација међународног карактера окупила је више од 150 излагача. У оквиру Сајма, излагачи са домаћег и међународног тржишта могли су да се представе, упознају и повежу са другим компанијама, да се упознају са институцијама подршке и да се едукују из разних области. Организоване су и презентације великих компанија, разних фондова, банака, институција, а отворене су и могућности за регистрацију нових привредних субјеката.

Сајам је свечано отворила Катарина Јовановић Обрадовић, помоћница министра привреде у Влади Републике Србије, која је поручила привредницима да искористе овај скуп, између осталог, тако што ће сазнати више о расположивим видовима подршке у пословању и како да искористе ту подршку. Она је истакла да је „ЗрбизНет” ове године изузетно добро организован и позвала привреднике да се укључе у актуелну акцију „е-папир”, намењену привредним субјектима у Србији. То је пројекат који ће унапредити све административне процедуре са којима се привредници сусрећу кад комуницирају са државном управом.

Градоначелник Зрењанина, Чедомир Јањић, указао је на позитивне трендове у овом делу Баната.

– После лепих вести из Пекинга, могу да кажем да све што смо радили на промоцији Зрењанина као доброг места за привређивање и инвестирање,

Презентација на штанду за женско предузетништво

показује резултате. Само прошле године имали смо више од три хиљаде нових радних места у Зрењанину а ове између 1.500 и 1.600. Посебно ми је драго што данас могу да поздравим зрењанинске привреднике који улажу у развој овог града, који поново постаје центар развоја регије – нагласио је Јањић.

Нермина Љубовић, саветница председника Привредне коморе Србије, похвалила је концепт зрењанинског сајма и чињеницу да уз њега иде и мноштво пратећих садржаја.

Горан Нешић, председник Управног одбора Уније послодаваца Србије – послодавци Зрењанина, каже да овогодишњи слоган Сајма „Покрени се” значи дођи, саслушај, научи, едукуј се и нешто уради за себе.

– Ми као привредници овде пропагирамо здраво и чисто пословање. У том контексту презентујемо и информисемо људе о подстицајима и мерама за предузетнике које сада спроводи наша држава. На тај начин желимо да покренемо и оне који послују у нелегалној црној зони да из ње пређу у легалне

токове пословања. Ове мере Владе Србије су поготово добре за мала и средња предузећа – рекао је Горан Нешић.

Говорећи у име Уније послодаваца Србије, као једног од организатора сајма, и компаније „ПерСу” која је генерални покровитељ манифестације, Драгољуб Бјелоглав, власник ове компаније, истакао је да привредне манифестације као што је ова имају велики допринос у умрежавању привредних субјеката, на локалном и регионалном нивоу, у циљу побољшања услова пословања.

На Сајму су одржани и бројни тематски округли столови и састанци ради умрежавања предузетника, размене и развијања партнерских односа. Унија послодаваца Србије је на Сајму организовала округли сто на којем су разна пословна удружења пренела своја позитивна искуства у раду, како би дала подстрек и дугима да буду још успешнији.

Скупу су присуствовали и Срђан Дробњаковић, директор, и Љиљана Павловић, руководиоца Сектора за чланство Уније

послодаваца Србије, који су посебно похвалили рад зрењанинске организације наводећи да је она одличан пример успешног рада и другим удружењима.

Новоформирана Секција за женско бизнис лидерство у зрењанинској УПВ организовала је презентацију својих производа и услуга на штанду Сајма за женско предузетништво. Овом догађају присуствовала је, између осталих, и Миљана Стојшић Стојановска, директорка Уније послодаваца Војводине, која је изјавила да је УПВ подржала формирање Секције и да су их активисткиње овом приликом упознале са својим производним делатностима, као и са осталим акцијама које предузимају у свом раду. Миљана Стојшић Стојановска их је упознала и са новим пројектом УПВ о образовању жена у три корака и позвала их да се прикључе.

На крају ове привредне сајамске манифестације организатори су посетиоцима који су учествовали у наградној игри поделили вредне награде.

Мирослав Мектеровић

Нова шанса за особе са инвалидитетом

Ужељи да се заједничким снагама помогне особама са инвалидитетом да се укључе у свет рада, у просторијама Привременог органа општине Косовска Митровица одржан је састанак. Поред директорке Филијале НСЗ Косовска Митровица Верице Ћеранић и председника Привременог органа општине Александра Спирића, на састанку су били представници извођача јавних радова у које су укључене особе са инвалидитетом на подручју ове општине. Верица Ћеранић је истакла да је кроз два пројекта јавних радова ангажовано девет особа са инвалидитетом.

– Уговори су потписани са Међуопштинском организацијом Савез глувих и наглувих и Центром за базну рехабилитацију – Инклузивни центар. Реализација ових пројеката почела је 1. јуна и трајаће четири месеца. Пројекти ће захваљујући разумевању и финансијској подршци Привременог органа општине Косовска Митровица бити настављени и после 30. септембра. Национална служба за запошљавање пружаће техничку подршку у реализацији пројеката. Ово је начин да покажемо да поред Националне службе за запошљавање, Владе Републике Србије и надлежног министарства, који размишљају о вама, и Привремени општински орган сваке године нађе начина и могућности како да настави реализацију пројекта. Ви својим радом показујете да сте друштвено корисни, спремни да радите и стварате себи боље услове – истакла је директорка Филијале НСЗ Косовска Митровица, Верица Ћеранић.

Председник Привременог органа општине Косовска Митровица Александар Спирић рекао је да локална самоуправа наставља са издвајањем средстава за радно ангажовање особа са инвалидитетом.

– Свим ангажованим лицима биће у наредном периоду продужени уговори, а при том ћемо добити и три персонална асистента који ће помоћи онима којима је то потребно – истакао је Спирић.

Представници извођача јавних радова захвалили су Националној служби за запошљавање и Привременом органу општине на разумевању и изналажењу начина за помоћ овој осетљивијој категорији. Руководилац Међуопштинске организације Савез глувих и наглувих Мирјана Мартиновић истакла је да већ годинама спроводе јавне радове за ОСИ у сарадњи са НСЗ, захвалила на професионалном односу и раду, изражавајући наду у наставак досадашње успешне сарадње. Центар за базну рехабилитацију – Инклузивни центар први пут се појављује као извођач пројекта јавног рада на коме су ангажоване ОСИ. Мирјана Спирић, руководилац Центра, указала је да се пројекат реализује без проблема, у нади да ће следеће године бити могућности за ангажовање већег броја лица. На подручју Филијале НСЗ Косовска Митровица у току је реализација пет пројеката јавних радова, на којима је ангажовано 14 особа са инвалидитетом. Укупна вредност пројеката је 1.888.172,32 динара.

Г. О.

Покрајина помаже опремање хладњача

Покрајински секретар за пољопривреду, водопривреду и шумарство, др Вук Радојевић, уручио је недавно у Бачкој Паланци 68 уговора корисницима који су остварили право на бесповратна средства у оквиру конкурса намењеног за суфинансирање инвестиција намењених опремању хладњача регистрованих пољопривредних произвођача на територији АП Војводине у 2018. години.

Др Радојевић је навео да укупна вредност инвестиције износи близу 224 милиона динара, а учешће Покрајинског секретаријата за пољопривреду износи 100 милиона динара.

– Намера је да на овај начин допринесемо техничко-технолошком побољшању по-

Др Вук Радојевић уручује уговоре

словања у области интензивне производње, како би произвођачи били ефикаснији и конкурентнији на домаћем, али и међународном тржишту – рекао је том приликом Вук Радојевић.

Додао је и да је циљ конкурса био да подржи инвестицију која подразумева опремање хладњача мањег капацитета за сакупљање и складиштење воћа и поврћа, и њихову припрему за тржиште, набавку опреме – линија за чишћење и прање производа, бербу, сортирање и калибрисање производа, те паковање и обележавање и бокс палета за транспорт и складиштење производа.

М. М.

ОДРЖАНИ ПЕДЕСЕТ ТРЕЋИ МОКРАЊЧЕВИ ДАНИ

У славу уметности

Фестивал „Мокрањчеви дани“, који се одржава у Неготину, родном месту једног од најпознатијих српских композитора, Стевана Стојановића Мокрањца, ове године, у 53. сезони, од 15. до 21. септембра окупио је више од хиљаду учесника из земље и иностранства. Приређено је 30 музичких, ликовних и књижевних програма у организацији Дома културе „Стеван Мокрањац“, под покровитељством Министарства културе и информисања и општине Неготин. Најстарији музички фестивал у Србији је као програмски концепт задржао основне стубове: натпевавање, хорске концерте, камерне и вокално-инструменталне концерте, као и традиционалне пратеће програме. На овогодишњем фестивалу ансамбл Народног позоришта из Београда извео је недавно постављено, али већ на извођачким сценама афир-

мисано дело „Боливуд“, ауторског тима Маја Пелевић и Ања Ђорђевић.

Фестивалској публици у Неготину представили су се клавирски квинтет „Алтро сенсо“ и камерни оркестар „Метаморфозис“ предвођен виолистом Сашом Мирковићем, са делима савремених српских композитора. Оду гласу, инструменту у који је Мокрањац највише веровао,

дале су, концертом соло песме, оперске диве Ива Мрвош Анокић и Снежана Савић Секулић. Неготинци су имали прилику да уживају и у вокалном умећу групе „Константин“ из Ниша. Мокрањчеви дани су у Неготин довели свестраног уметника, македонског гитаристу Влатка Стефановског, који је са својим тријом показао зашто ужива огромно поштовање међу стручњацима

и подршку публике. На затварању фестивала наступили су Хор и Симфонијски оркестар РТС под руководством Божана Суђића (на слици) са својим иновативним, врло оригиналним и зналачким тумачењем популарне Орфове композиције „Кармина бурана“.

Као пратећи приређени су програми „Класика у 11“, концерти на отвореном и чак три ликовне изложбе од којих је носећа, Милоша Шобајића, стигла из колекције уметничке галерије „Радионица душе“. На књижевној трибини представљен је добитник Драинчеве награде, Власта Младеновић, а у области издаваштва представљена је монографија о 80 година рада Музичке академије/Факултета музичке уметности у Београду, ауторке др Иване Перковић, редовног професора овог факултета.

Јованка Станојевић

ФИЈАКЕРИЈАДА У ОБРЕНОВЦУ

Коњи врани разиграни

У организацији Спортско-коњичког клуба „Обреновац“ и подршку ГО Обреновац, одржана је четврта фијакеријада на којој је учествовало 128 такмичара из двадесетак коњичких клубова из целе Србије.

Манифестација је почела традиционалном свечаним дефилом обреновачким улицама, где је упарађена фијакерска поворка поздрављена од великог броја присутних грађана. Такмичење се одвијало на популарном Вашаришту, у седам старосних категорија.

Највећа конкуренција била је међу сениорима који су возили двопреге. Задату деоницу је најбрже превезао Милош Плавшић и понео победнички

пехар у конкуренцији 18 двопрега. Деца узраста до 15 година била су у прилици да покажу вештину у вожњи двопрезима а прва награда отишла је у руке Марка Топаловића. Атрактивни

четворопрези којима је вешто управљао Урош Милинковић су одушевили све присутне. Ревјални део четврте фијакеријаде састојао се из јахања кроз чуњеве, где је највише умешности

показао Никола Топаловић. Најбоље младе коње имао је Раде Јадранин, док је дечја ревија протекла у знаку симпатичне Наде Бабић, која није могла да задржи сузе на победничком постољу.

Љубав према коњима и старим фијакерима привукла је на Вашариште неколико стотина заинтересованих посматрача. Коњички спорт у Обреновцу има дугу и плодну традицију и велика се пажња поклања овом запрежном спорту. Спортски коњички клуб Обреновац основан је пре три године а већ је изузетним резултатима скренуо пажњу и са сваке смотре се враћа са прегршт пехара и признања.

Милан Ашковић

Пљескавица од скоро два метра

У ЛУКОВУ КОД СВРЉИГА
ОДРЖАНА ЈАНИЈАДА

Јанија чува село

У Лукову, селу на обронцима Сврљишких планина, у близини Старе планине, одржана је шеста туристичко-привредна манифестација Јанијада. Јанијада носи назив по јанији, јелу које се спрема само у Лукову, и то од овчијег меса са поврћем и осталим додацима. Спремање овог јела траје пет до шест сати и кажу да ни највећи гурмани не поједу више од 200 грама. Раније се ово јело спремало за сватове и испраћаје у војску, прича Драгиша Ранђеловић Тесла, мајстор у спремању јаније и покретач ове манифестације 2013. године. Луково тада оживи и посети га неколико хиљада људи док иначе овде живи око деведесет мештана, који чувају традицију праве јаније и организују сусрете.

Овогодишњи победници у спремању јаније су Душко Милошевић из Извора и Славољуб Марковић из Драјинца. На другом месту су такмичари Златибор Костић и Мика Милојковић из Лукова и на трећем Пољопривредно газдинство Милојковић из суседног села Манојлице. Поред јаније било је белмужа, меда и осталих пољопривредних производа и других кулинарских специјалитета. У забавном програму наступили су бројни естрадни уметници. Манифестацију су организовали МЗ Луково, Центар за туризам, културу и спорт Сврљиг под покровитељством општине Сврљиг и многобројних спонзора.

С. Ћорђевић

У организацији Туристичке организације Лесковца и под покровитељством Владе Републике Србије, одржана је седмодневна туристичко-привредна манифестација „Лесковачка роштиљијада – 2018“. Река гурмана сатима се без престанка сливала на главно лесковачко шеталиште, Широку чаршију да ту утоли глад и радозналост у „лесковачком возу“, богатом гастрономском менију: са уштипцима, кобасицама, пљескавицама, крменадлама, мућкалицом и другим ђаконијама од меса.

Организатори ове занимљиве манифестације процењују да је овогодишња Роштиљијада, 29. по реду, била рекордна и по броју учесника мајстора роштиља и по броју посетилаца. Процењује се да је Лесковац тих дана обишло око 700.000 гостију из више градова Србије и иностранства а највише из суседне Бугарске и Македоније.

И ова лесковачка Роштиљијада имала је богат музичко-забавни програм и пратеће манифестације, као што је такмичење мајстора роштиља региона за гран-при, такмичење у припреми највеће пљескавице на свету – за Гиниса, у оквиру меморијала „Новица Станковић-Шапоња“. Роштиљијада је обухватила и такмичење ученика и студената угоститељских усмерења, такмичење у прављењу највеће „пљескавице из руку“, у припреми и сервирању јела са роштиља.

Ове године постигнути су апсолутни рекорди: направљена је макси-пљескавица за Гиниса пречника 191 центиметар и тежине 66 килограма и сто грама приде... Направљена је до сада највећа пљескавица „из руку“ тешка 4,2 килограма.

Лесковачку Роштиљијаду обишли су и бројни политичари, културни и спортски радници.

**Томислав Стевановић
Данило Коцић**

ПАНАЦУР У ЈАЛОВИК ИЗВОРУ НА ВЕЛИКУ ГОСПОЈИНУ

Као у стара добра времена

Сабор народне изворне музике познат под називом „Панацур“, 23. по реду, традиционална манифестација изворних песама и игара, одржан је 28. августа, на Велику госпојину, у селу Јаловик Извор, подно Старе планине.

Од раног јутра стизали су аутобуси из Књажевца, Пирота, Зајечара, Сврљига, као и из осталих градова из окружења у којима живи највише бивших житеља овог села. У преподневним сатима уз пратњу трубача ишло се на Врело, где су приказани старински обичаји са водом, а затим на обред у цркву Света Петка изграђене 1860. године.

У подне је почео фестивал. Учеснике и госте поздравили су Жика Раденковић Ћитич, естрадни уметник, зачетник идеје о сабору 1966. године, и Марко Стојановић, помоћник

председника општине Књажевац.

Посетиоци сабора били су у прилици да виде и чују наступе бројних певача свих генерација, инструменталисте, блех оркестре, хармоникаше, фрулаше, гајдаше. И док су једни пратили фестивалски програм, други су уживали у храни и пићу у хладу под шатором, а трећи обилазили бројне тезге и разгледали робу не би ли нешто пазарили.

Продавало се све и свашта, пића је било у изобиљу, посуда се осећао мирис а и укус старопланинских јела. Представљене су рукотворине, уметничке слике и други предмети домаће радности, а на крају се, по традицији, у три реда развило коло од хиљаду играча. И тако, негујући сећања, од успомена на овај дан живи се до следећег окупљања...

Д. Ћорђевић

„ДАНИ ЛУДАЈЕ” У КИКИНДИ

Више од гастрономског ужитка

„Дани лудаје” проглашени су прошле године за најбољу туристичку манифестацију у Србији а свом граду Кикинди донели признање „Туристички цвет”. Лањску титулу оправдали су и овогодишњи, 33. „Дани лудаје” и доказали да је гастрономија уметно прожета и другим занимљивим садржајима. Поред првобитних атракција, почев од „Банатског фуруштука” на којем се сервирају намирнице од специјалитета овог поднебља, уз незаобилазна јела зготовљених од плода лудаје, како у северном Банату називају бундеву, па преко „Гостинске собе”, где се два дана одвијао музичко-сценски програм локалних и гостујућих просветних и забављачких делатника, до неизоставног избора најтеже и најдуже лудаје, заступљене су и друге пригодне приредбе. Сва четири дана, од 20. до 23. септембра, уз кулинаре, домаћице из женских удружења, ангажовали су се и мали привредници, чланови културно-уметничких друштава, спортских колектива, ученици и деца из предшколске установе, организације које окупљају младе и одра-

сле хобисте и остали појединци који имају шта да покажу. Свако вече на Градском тргу излагаче и промоторе одмењивале су бројне звезде српске естраде.

Ове године у такмичењу за најтежи и најдужи одгајени примерак лудаје победили су вереници – Дијана Вукадиновић из Јар-

ка, села у Срему, за најтежи плод од 341,5 килограма и Стеван Мартић из Земуна са вргом дужине 295 центиметара. Они су награђени са по 100.000 динара. Општинско удружење пензионера у Кикинди угостило је вршњаке из Темишвара и Земуна.

С. Завишић

ДРУГА БОЈНИЧКА „ПАСУЉИЈАДА”

Пасуљ тетовац, мејд ин Лесковац...

У организацији Планинарско-бициклистичког клуба „Змај са Радана” из Бојника у овој маленој вароши на југу Србије одржана је друга по реду „Пасуљијада”, такмичење куvara аматера у припремању планинског пасуља.

Такмичење је одржано под покровитељством Туристичке организације и локалне самоуправе ове вароши. Домаћини су обезбедили неопходне котлиће за оне који нису успели да то самостално учине, обезбедили дрва за ложење и инвентар за чишћење пасуља. Spreмао се искључиво крупни бели пасуљ звани „тетовац”.

На овом јединственом такмичењу за љубљеника у пасуљ такмичило се 36 екипа из четири региона југа Србије: Јабланичког, Пчињског, Топличког и Нишавског округа. По оцени стручног жирија који је оцењивао укус и начин припреме пасуља победила је екипа „Џеко” из оближњег села Лапотинце.

– Прошле године имали смо 17 финалиста у припремању пасуља, а ове године 36, што је значајно повећало конкуренцију за награде. Јавили су се прави мајстори у припремању чорбастог пасуља – истиче разговор Драгиша Николић, председник жирија.

Д. Коцић, Т. Стевановић

СТОПАЊСКА ПЕЧЕЊИЈАДА ПОНОВО СПОЈИЛА ЉУДЕ

Три садржајна дана

У Стопањи, месту које је већ понело титулу престонице печења, 7, 8. и 9. септембра одржана је друга „Печењијада”. Програм ове манифестације је био богат и садржајан. Манифестацију је свечано отворио Ненад Нерић, државни секретар у Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. После његовог обраћања присутнима, на ред је дошао културно-уметнички програм. Другог дана манифестације у преподневним сатима директно из Стопање реализо-

ТРИНАЕСТИ „ДАНИ ПАПРИКЕ” У ДОЊОЈ ЛОКОШНИЦИ

Најбоља паприка из „црвеног села”

Традиционална, 13. привредно-туристичка манифестација „Дани паприке” одржана је 14. септембра у поморавском селу Доња Локошница. Учествовало је педесетак већих произвођача

пригодним речима отворио је градоначелник Лесковца др Горан Цветановић.

На подручју 14 општина Јабланичког и Пчињског округа годишње се произведе око хиљаду вагона паприке, углавном

Село окићено венцима паприка

Доњу Локошницу је „црвеним селом” својевремено назвао познати певач Демис Русос који је због квара на аутомобилу принудно застао на старом аутопуту надомак Локошнице. Када су га из шлеп-службе упитали где се тачно налази, он им је одговорио – „на самом улазу у црвено село”. У то време Локошница је била окићена нанизаним црвеним паприкама које су се сушиле на јесењем сунцу.

аутохтоне „локошничке низаче”, индустријске паприке све више заступљене на домаћим и европским трпезама. У лесковачком крају индустријска црвена аутохтона паприка се гаји на око 2.000 хектара. Овогодишњу локошничку „Паприкијаду”

за прераду у ајвар. Од те количине оптимално се може произвести око три милиона тегли ајвара које се углавном пласирају по ценама на велико од три до пет евра по тегли. Већи део произведеног и недавно брендираниг лесковачког домаћег ајвара

заврши на трпезама у нашем главном граду и већим градовима Србије, али у последњих неколико година лесковачки ајвар све више осваја и тржиште Европске уније.

Овом приликом организовано је и традиционално такмичење у брзом низању паприке „низаче”. Победила је Радмила Николић (65) из Локошнице која је за неколико минута нанизала на концу више од 200 комада крупне паприке.

У исто време вредне домаћице овог „црвеног села” и суседних села са обе обале Јужне Мораве приредиле су изложбу и дегустацију старих јела и посластица од паприке, које су на брзину поједене одмах по завршетку манифестације.

Организатор ове манифестације била је Туристичка организација Лесковца и локална самоуправа овога града.

Т. Стевановић

У ПИРОТУ „МАКЕДОНСКА НАЦИОНАЛНА ЈЕЛА“

И мирис и укус и прелепи утисци

Поводом 8. септембра, Дана ослобођења Пирота и Дана независности Републике Македоније, у Пироту је организована традиционална манифестација „Македонска национална јела”.

Организатор манифестације је Удружење грађана македонске националне мањине „Бели мугри” у Пироту, а носилац практичног дела реализације манифестације је Актив жена при удружењу.

Пред више од стотину присутних грађана, манифестацију је отворио Борислав Алексовски, председник Удружења. Он је на почетку захвалио присутнима на одзиву и напоменуо да ће те вечери бити у прилици да окусе јела, припремљена по ре-

цептима бака и мајки пиротских Македонки.

Представљено је 12 врста јела са поднебља Македоније: тавче-гравче, турли-тава, штипска пастрмајлија, пилав припремљен на кочански начин... као и разне пите и калачи. При-

сутни су то вече могли да пробају укус јела, али и квалитет македонског вина.

Ко једном присуствује овој манифестацији, тај ће бити редовни гост, једногласно су закључили сви који су били на овом скупу.

С. Панакијевски

ван је ТВ програм, у недељу је организована „Штрапаријада”, такмичење коња у вучи трупца, а затим су улицама Стопање продефиловали бајкери.

Био је ово као и прошле године незабораван провод и дружење, уз музику и обиље печења и пића. Организатори ове лепе и добро посећене манифестације били су општина Трстеник, Туристичка организација и Месна заједница Стопања.

Д. Ивановић

ЗДРАВИМА НЕ ТРЕБА АСПИРИН СВАКИ ДАН

Ризик расте с годинама

Код старијих од 70 година повећава се опасност од унутрашњег крварења, па се свакодневно узимање никако не препоручује, осим особама са срчаним проблемима

„Не узимам никакве лекове, осим аспирина“. Мало је данас старијих особа којима дан не почиње или се не завршава са шаком таблета разних боја, об-

ја претпрошлог века (1899. године), мораће да се мења.

Аспирин јесте одличан, али није безазлен, као ниједан лек уосталом. Његова карактеристика (поред учинка против болова, упалних стања и температуре) да делује као антикоагуланс, утиче на „разблаживање“ крви и спречавање стварања угрушка, код старијих људи представља мач са две оштрице.

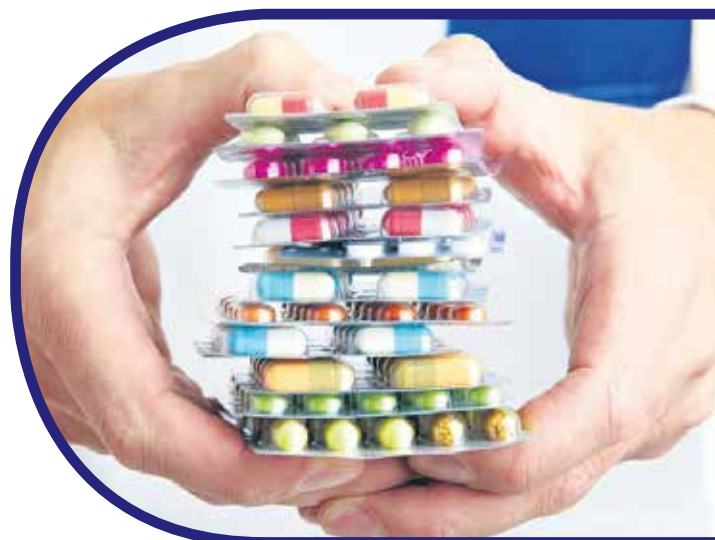
Дуготрајно узимање може да доведе до унутрашњег крварења, са озбиљним, па и фаталним исходом. Што је особа старија, последице су учесталије и те-

сним медицинским индикацијама и због своје здравствене историје излажу се ризику, јер у њиховом случају корист претеже над евентуалним штетним последицама.

Са рационалног становишта, већи проблем представљају они здрави који гутају пилулу из предострожности. Јер код њих је управо обрнута ситуација. Никакве користи, само штете. Управо то потврђују резултати свеобухватног америчко-аустралијског истраживања, објављени средином септембра у „Медицинском часопису Нове Енглеске“.

ју свакодневно, а без медицинског разлога, чине то непотребно, јер је ова студија показала да нема корисног ефекта као противтеже ризику од крварења“, изјавио је један од руководиоца истраживања професор Џон Мекнил са Монеш универзитета у Мелбурну.

Професор Питер Ротвел са Оксфорда, водећи стручњак за аспирин, како га описује Би-Би-Си, рекао је како су ови налази коначни. Поновио је да узимање аспирина у одсуству медицинских индикација није препоручљиво, али и да нагло прекидање, после дуготрајног

Изабери мудро

Претерана употреба не само лекова, већ свега из „понуде“ модерне медицине, представља све већи терет за здравствене фондове и проблем са којим најбогатије земље покушавају да се изборе. У Британији је покренута кампања „Изабери мудро“ намењена и лекари-ма и пацијентима с циљем да им предочи да „више не мора да значи боље“, као и да скупи препарати или интервенције нису нужно и једино решење. У склопу те акције објављује се листа од 40 процедура од мале или никакве користи за пацијенте. Спомиње се олако коришћење антибиотика или антидепресива, али и рендгенска снимања и много тога другог. Рачуна се да би изостављањем непотребних третмана британски здравствени систем уштедео две милијарде фунти годишње.

лика и величина. Па кад чујемо неког у поодмаклим годинама како се хвали својим вршњацима да не пије ништа „осим аспирина“, онда нема бољег доказа да је здрав.

Благо њему. А аспирин узима тек превентивно, за сваки случај. Јер, зна се, не шкоди, а помаже да се смањи ризик од инфаркта или шлога. И лекари га прописују, масовно, уз свакодневну терапију, а поједини пацијенти га узимају и без консултација.

После више обимних студија спроведених последњих година, тај преовлађујући став о својствима најпопуларнијег фармацеутског производа на планети, у употреби још од кра-

же. Генерално, та чињеница наравно није непозната, али тек најновија испитивања показују како ризик расте драматично са порастом година. Према једној британској студији објављеној прошле године у медицинском часопису „Лансет“, проценат смртоносних крварења код млађих од 65 година износио је 0,5 одсто, код пацијената од 75 до 84 године 1,5 одсто, а код старијих од 85 био је 2,5 одсто, или пет пута већи него код оних првих.

Студија је рађена на узорку од 3.166 особа које су претрпеле инфаркт или шлог, а аспирин у малој дози (уобичајено од 81 милиграма) узимале су свакодневно. То су пацијенти са ја-

Током пет година праћено је нешто више од 19.000 људи старијих од 70 година, доброг здравља и без кардиолошких сметњи. Половини испитаника свакодневно су давале мале дозе аспирина.

На крају пројекта, када су се упоредили налази две групе, могло је да се констатује да у групи оних који су узимали лек није било позитивног учинка. Није био смањен ризик од срчаних проблема, нити видљив било какав напредак, а истовремено је забележен пораст броја случајева крварења у стомаку.

„То значи да милиони здравих старијих људи широм света који мале дозе аспирина узима-

коришћења, такође не би било добро, већ би се о поступку требало саветовати са својим лекаром.

Према оцени стручњака, у питању су изузетно значајна сазнања која треба да помогну лекари-ма у свакодневној пракси, јер су они често у дилеми шта да саветују пацијентима.

У Великој Британији годишње три хиљаде људи умре, а око 20.000 претрпи унутрашње крварење као последице узимања аспирина. С друге стране, двадесет одсто потенцијалних поновљених срчаних напада и можданих удара спречава се захваљујући том истом леку.

Д. Драгић

Неспремни за сребрни цунами

Зашто се у трећој економији Азије ради и много година после званичног завршетка радног века

Јужна Кореја је стално у вестима, како због геополитике – збивања у нуклеарно наоружаној Северној Кореји – тако и због њене изузетно успешне економије, званично треће у Азији и 11. на свету, као и њених веза са великим силама, САД и Кином.

Симболи корејског економског успеха – земља је у друштво развијених стигла само за живота једне генерације – јесу њене мегакорпорације: Самсунг и Даеву, аутомобилска и електронска индустрија које су изузетно конкурентне на глобалном тржишту. Незапасленост у нацији од 52 милиона становника је 3,6 одсто, дакле практично непостојећа, а Јужна Кореја је и једна од ретких нација која није била погођена финансијском кризом од које се управо навршило десет година.

Ове успехе, међутим, прате демографски проблеми: до 2030. сваки четврти становник ће бити старији од 65 година, што је феномен који је у Азији познат као „сребрни цунами“. Као и друге земље из тог дела света, Јапан на пример, и Јужна Кореја за то није довољно припремљена.

Иако има трећи по богатству пензијски фонд, после норвешког и јапанског, са капиталом од 456 милијарди долара, то је богата земља – са сиромашним пензионерима.

Док је просечан доходак по глави становника тамо 27.000 долара, просечна пензија је тек 260 долара, што ни издалека није довољно ни за основне трошкове (за просечну потрошачку корпу тамо је потребно око 1.300 долара). Сем тога, 72 одсто старијих од 65 година не прима пензију, јер нису уплаћивали пензијске доприносе.

То се донекле компензује чињеницом да се у Јужној Кореји још одржава традиционална породица у којој под истим кровом живе три генерације, мада је и она на удару нових навика које је донела брза индустријализација.

Статистика показује да 45 одсто јужнокорејских сениора живи у релативном сиромаштву, што значи да има приходе који су мањи од половине националног просека. Анкете показују да 95 одсто пензионера сматра да им је пензија недовољна за живот.

Према званичним подацима, просечна пензија је данас само 24 одсто просечне зараде током радног века, али са тенденцијом даљег пада.

Све ово је и резултат чињенице да је национални пензијски систем тамо уведен доста касно – 1988. и да је у целости ступио на снагу тек 1999. године.

По његовим одредбама, у пензију се одлази са навршених 60 (подједнако за мушкарце и жене), мада је већ одлучено да се то до 2033. помери на 63. За минималну пензију је иначе потребно најмање десет година радног стажа.

Запосленима се за пензијски фонд узима 4,5 одсто зараде, а исто толико партиципира и послодавац. Предузетници пак сами одвајају пуних девет одсто. То није довољно за дугорочну одрживост система, па се већ увелико дебатује како га променити.

У оптицају су досад била три реформска плана, али ниједан није усвојен. Пошто већ гори под ногама, све чешћа су упозорења да промене морају да буду „темељне, конкретне и драматичне“. Консензус, међутим, постоји само у процени да су брже промене данас гаранција за мање проблема у будућности.

Због оваквих пензионерских реалности, пензионери су принуђени да раде и после званичног завршетка радног века, што је довело до парадокса да је у Јужној Кореји данас „економски активно“ више оних у шездесетим него оних у двадесетим годинама, као и до тога да је разлика између формалног и стварног пензионисања данас 11 година за мушкарце и 9,8 година за жене.

После званичног пензионисања ради се углавном на слабо

плаћеним пословима и са непуним радним временом. Иако и то олакшава егзистенцију пензионера, сви они се ипак суочавају са неизбежном чињеницом – да ће једног дана постати неспособни за рад.

Слична ситуација је и у Јапану и у Кини, што је неке социологе подстакло да дефинишу нови појам „функционално пензионисање“, што значи да сениори неће више бити посматрани по броју година, већ према својим способностима после завршетка званичног радног века.

Укупна социјална ситуација јужнокорејских сениора довела је и до једног заиста драматичног социјалног феномена: до пораста криминала у њиховим редовима. Према званичним подацима тамошње полиције, у последњих пет година број седокосих преступника – оних који су старији од 65, повећан је за 45 одсто!

Објашњење за то је њихово растуће сиромаштво, друштвена изолација и ментални проблеми. Ово се иначе догађа када је укупна стопа криминала у Јужној Кореји у опадању.

М. Бекин

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ ВЛАСОТИНЦЕ

Брига о сваком члану

Унеразвијеној општини Власотинце на југу Србије у 48 насеља живи око 33.000 становника, међу којима је више од 6.100 пензионера, односно готово сваки пети житељ овога краја. Њихова примања су изузетно скромна, а мучи их, као и већину њихових исписника, још један велики проблем – усамљеност, посебно у планинским селима.

– Удружење пензионера општине Власотинце има око хиљаду чланова, а трудимо се да њихов број буде и већи. Основни задатак је да, у границама финансијских и других могућности, помогнемо сваком члану, посебно усамљене и болесне пензионера – каже Петар Шушулић, председник овог удружења.

Удружење пензионера има своје просторије које користи заједно са Удружењем пензионера инвалида рада.

– Посебно бих истакао изванредну сарадњу са удружењима с којима смо се побратимили и са којима годинама размењујемо искуства.

Чланарина

Чланови удружења пензионера општине Власотинце редовно плаћају чланарину која износи 30 динара месечно. И та средства, кажу овде, користе се управо за помоћ најсиромашнијим пензионерима, али и за реализацију програмских активности. На свим састанцима се наглашава да су средства недовољна и да ће учинити све како би и локална самоуправа, која повремено помаже ову организацију, редовније учествовала у њиховим активности.

Поменуо бих удружења из Алексинца, Прокупља, Сурдулице, Бабушнице, Грделице, Лесковца, Врања и других места, јер и њих, као и нас, муче углавном исти проблеми – прецизира Милан Стаменковић, секретар Удружења пензионера општине Власотинце.

Петар Шушулић, председник, Милан Стаменковић, секретар, и Предраг Рашић, председник Комисије за одмор и рекреацију

Председник Удружења пензионера општине Власотинце, професор Петар Шушулић, истиче да редовно читају „Глас осигураника“. Он подвлачи да се управо захваљујући овом одлично уређеном месечнику информишу редовно о многим питањима која интересују њихове чланове, али и пријатеље који навраћају у седиште удружења, које се налази у центру града.

Данило Коцић

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА КРУШЕВЦА

Бројне летње активности

Удружење пензионера Крушевца у августу је реализовало обиман програм активности. Према речима Милоја Богићевића, председника Удружења пензионера Крушевца, на Багдали су одржана спортска такмичења у појединачној конкуренцији, и то у дисциплинама: пикадо, шут на гол, убацивање у кош, бацање камена с рамена и скок удаљ, а организована је и посета Косову и Метохији.

Најбољим спортистима уручене су дипломе, а посетиоцима је послужен пасуљ. Крушевачки пензионери уживали су и на путовању на Косово и Метохију.

– Ми смо ове године до сада организовали осам излета за наше чланове, а најновије је било путовање на Косово и

Метохију. Посетили смо и дивили се лепотама манастира Грачанице, Светих архангела, Девича и Зочишта, а видели смо и Велику и Малу Хочу. Обишли смо и неке цркве које су, нажалост, спаљиване у погрому Албанаца. На ово поклоничко путовање је ишло четрдесетак пензионера, а наредна дестинација је Београд – истиче Живота Радојичић, председник Комисије за излете у Удружењу пензионера Крушевца.

Удружење пензионера Крушевца и Удружење грађана „Слободиште“ покренули су иницијативу за сређивање Багдалске шуме изнад Слободишта, величине око 50 хектара, у градски парк и место за уживање, одмор и рекреацију.

Ж. М.

СКУПШТИНА САВЕЗА ПЕНЗИОНЕРА СРБИЈЕ

Следећа година изборна

Крајем септембра у Београду је одржана ванредна Скупштина Савеза пензионера Србије. Поред информација о раду Савеза у периоду између две скупштине, најважнија тема коју су чланови разматрали био је престанак примене Закона о привременом уређивању начина исплате пензија. На седници Скупштине било је речи и о припремама за предизборне актив-

ности за изборе који Савезу пензионера Србије предстоје у 2019. години. Крајем године Извршни одбор Савеза пензионера Србије треба да донесе одлуку о расписивању избора и одређивању изборних јединица и осталих критеријума за легитимно спровођење избора, закључено је на последњој седници Скупштине Савеза пензионера Србије.

Д. Г.

Обележен дан пензионера

Свој дан пензионера, 12. септембар, Удружење пензионера општине Бајина Башта обележило је пригодним активностима. Пре свега дружењем са колегама из Краљева, Ужица, Љубовије, Лазареваца, Бање Ковиљаче, Сребренице, Братунца, Пожеге и Скелана. На окупу се нашло више од 500 лица трећег доба. Међу гостима био је и Велимир Миличић са сарадницима, председник Организационог одбора 11. Олимпијаде спорта, здравља и културе трећег доба која се традиционално одржава у Врњачкој Бањи.

– Удружење пензионера из Бајине Баште заслужује све похвале за рад. Једно је од најактивнијих у Србији. Посебно бих похвалио ентузијазам и ангажованост његовог председника,

Победничка екипа Бајине Баште на Мини олимпијади

Недељка Ракића, као и његових сарадника Спасоја Илића и Боже Алексића. У знак захвалности

за примерну активност, ми им додељујемо скромно писмено признање – рекао је у поздрав-

ној речи Велимир Миличић, коме је председник Ракић уручио признање бајинобаштанског удружења пензионера.

Истог дана у Спортском центру „Браћа Милутиновић“ одржана је Мини олимпијада Златиборског округа „Треће доба“ на којој су се пензионерске екипе такмичиле у седам дисциплина. Учествовале су две градске екипе Бајине Баште, екипа Месног одбора Костојевићи, Чајетине, Севојна, Скелана и Бање Ковиљаче. Победник је Бајина Башта, друго је Севојно, трећа Чајетина.

На овом дружењу бајинобаштанско удружење пензионера доделило је признања предузећима и власницима радњи, која дају попуст пензионерима приликом куповине и других услуга.

М. Андрић

ПРВЕНАЦ ПЕНЗИОНЕРКЕ ИЗ НЕГОТИНА

Промовисана књига „Дар“

Љубинка Станчуловић, пензионерка из Неготина, у осамдесет и седмој години, витална и радна, својим најновијим прегнућем, књигом „Дар“, потврдила је да је успешна у организаторском потенцијалу. Реч је о жени која је од родног Пирота, преко Београда и још неких српских варошица,

Љубинка Станчуловић

своју радну каријеру најдуже градила у Неготину, у коме је пре тачно три деценије отишла у пензију. Од првог дана у пензионерској организацији, поготово као председник секције жена, Љубинка Станчуловић је била стожер и тачка ослонца, увек прва у раду и идејама. Успехе је радо делила са својим пензионерима, па отуда не чуде њене речи у вези са идејом о настанку књиге.

– Књига има улогу својеврсног писаног споменика секције жена, без намере да послужи за моју личну промоцију, већ да постане огледало са истинитим обелиском једног времена из живота и рада сложних генерација трећег доба – истиче Љубинка Станчуловић.

Публикација „Дар“ садржи богату и хронолошки срећену архивску грађу, бројне фотографије и друге

писане материјале о раду секције.

Промоција приређена у Неготину окупила је бројне сараднике и пријатеље породице приређивача из неколико српских градова. Љубинка је и том приликом публици, са задовољством, пренела добро познате слогане неготинске секције жена: „Имамо времена за игру, то је тајна наше младости. Имамо времена за рад, то је цена нашег успеха“.

Ј. Станојевић

ЧАЈЕТИНА

Масовно дружење пензионера

Чајетинско удружење пензионера организовало је традиционално дружење са пензионерима из целе Србије. Домаћинима на добром гласу одазвала су се удружења из 26 градова и општина.

– Ово је једно од најмасовнијих дружења која се традиционално организују у срцу Златибора. Овога пута угостили смо око 750 пензионера из свих крајева Србије: комшије из Ужица, Пожеге, Косјерића, Ивањице, Ариља, Бајине Баште, а дошли су нам и пензионери из Богатића, Љубовије, Ковиљаче, Лазареваца, Крагујевца, Краљева, Чачка, Сопота... Било је и више заинтересованих да дођу, али због ограниченог простора угостили смо оволико пријатеља – истакао је председник Удружења Славко Пантовић.

Већ на самом почетку дружења гости су показали због чега су ова окупљања посебна. И млађи би им позавидели на изузетном расположењу и полетности. Велики број пензионера се исте вечери вратио кући, али је доста њих остало код пријатеља у Чајетини или у неком од златиборских хотела и пансиона, да би пут из гостопримљиве Чајетине одложили бар за један дан.

Д. Росић

ТОПОЛА

И гости и домаћини

Удружење пензионера из Тополе у оквиру својих активности организује бројне излете. Од марта до септембра пензионери из овог удружења обишли су многа места у Србији. Најчешће се посећују бање, манастири и друге знаменитости Србије. Са ових путовања пензионери носе лепе успомене.

На путу за Сокобању

– Излети су нам најчешћи вид дружења и за њих увек има више заинтересованих од места у аутобусу – каже председник удружења Љубиша Недељковић.

У наредном периоду предстоји Опленачка берба 2018. и удружење ће бити домаћин многим удружењима пензионера из целе Србије.

Љ. Н.

СВРЉИГ

Путовање по јужној Србији

Средином септембра педесеторо чланова Удружења пензионера Сврљиг обишло је неколико места у јужној Србији. Сврљишки пензионери најпре су посетили Врањску бању и упознали се са њеним туристичким и здравственим потенцијалима. Затим су разгледали манастир Прохор Пчињски, слушали о историји и обнови манастира, а онда посетили Врање. У сарадњи са врањским удружењем пензионера организован је ручак и обилазак града.

Утисци учесника излета су позитивни и већина жели и чешиће да путује. Једнодневни излет организован је уз помоћ локалне самоуправе која је обезбедила превоз, а остале трошкове сносили су сами пензионери.

С. Ђ.

ДОБРИНЦИ

Четврти „Сремски бећарац“

Удружење жена „Тифани“ из Добринаца, села у румској општини, почетком септембра је организовало такмичење у кувању бећар паприкаша које је било веома посећено. Жене из 20 удружења тога дана су на штандовима изложиле колаче и ручне радове, а поред Добринчанки, на манифестацији су биле и жене из Београда, Пећинаца, Руме, Краљеваца, Лаћарка...

Бећар паприкаш су кувале жене из пет удружења, две породице из Добринаца и екипа италијанске фирме „Ла линеа верде“, која има погоне у том селу. Најукуснији су, према оцени жирија, направиле представнице Удружења „Илинчанке“, а друго и треће место заузеле су жене из Лаћарка (на слици) и Сурчина. У другој категорији најбоља је била екипа „Ла линеа верде“.

Г. В.

ВРБАС

Спортско такмичење СИР Војводине

Почетком септембра у Врбасу је организовано прво спортско-рекреативно такмичење Савеза инвалида рада Војводине.

На такмичењу су учествовале екипе из петнаест општинских организација инвалида рада Бачке, Баната и Срема, са око 150 такмичара а такмичило се у дисциплинама пикадо, висећа кугла и бацање плочица.

Након четворосатног такмичења прве три екипе укупно биле су Нови Сад, Бачка Топола и Кикинда. Сви учесници су добили захвалнице, а најбоље екипе медаље и пехаре.

Д. К.

КИКИНДА

Искуство старих испред младих нада

Победничка екипа кикиндског КУД-а „Сунчана јесен“

Гастрономски караван „Изађи ми на теглу“, такмичење у кувању ајвара, одржава се у Србији пети пут. Кикинда се пре три године укључила у ово надметање. Екипа КУД пензионера „Сунчана јесен“ неизоставна је од почетка кикиндског учешћа. Овог лета пензионерке, предвођене Савинком Гавранчић, освојиле су прво место међу 15 екипа у Кикинди. Победничка екипа „Сунчане јесени“ награђена је штедњаком на чврсто гориво „смедеревцем“, који ће убрзо бити испробан, већ приликом одржавања манифестације „Пензионерске гастрономске ђаконије“, друге по реду, у организацији Општинског удружења пензионера у Кикинди. Чланицама „Сунчане јесени“ припали су пехар, златне медаље свакој понаособ, круна и велика кутлача. Ова титула им је обезбедила пласман међу 30 најуспешнијих екипа Србије које ће се 13. октобра такмичити за најбољу у држави у Београду, на Ади Циганлији. **С. З.**

ЉУБОВИЈА

Излет у Радовашницу

Група од 32 пензионера из Љубовије била је на једнодневном излету и посетила манастир светог Михаила и Гаврила у селу Радовашница подно планине Џер (на слици).

– Манастир је веома леп, саграђен је пре неколико година на темељу манастира из 14. века који су немачки војници спалили 1941. године. Био је задужбина краља Драгутина – каже Ковиљка Игњатовић, секретар Удружења пензионера у Љубовији. **М. М.**

АРАНЂЕЛОВАЦ

Обележен дан удружења

Дан Удружења пензионера општине Аранђеловац и крсна слава Чудо светог Арханђела Михаила свечано су обележени 19. септембра у присуству многобројних гостију из Крагујевца, Раче, Лапова, Тополе, Кнића, Баточине, Смедеревске Паланке, Велике Планае и општине Лакташи из Републике Српске. У Малој галерији у граду отворена је продајна изложба ликовних радова чланова Удружења, а у просторијама Удружења уследило је ломљење славског колача. Дружење је настављено у ресторану уз музику до касних сати. **М. М.**

ВАЉЕВО

Мини олимпијада Колубарског округа

Мини олимпијада спорта, здравља и културе трећег доба Колубарског округа „Ваљево 2018“ у организацији Покрета трећег доба а под покровитељством града Ваљева, окупила је око 100 учесника. Доминирале су екипе из града домаћина, посебно Градска организација инвалида рада Ваљево. Ова организација је имала екипе у свих шест дисциплина и однела четири медаље, три златна пехара у атлетици, шаху и стрељаштву а друго место у фудбалу. Спортска секција инвалида Ваљево је веома активна и своје чланове окупља два пута недељно. **ГОИР Ваљево**

Породична пензија удове

? В. Н., Лесковац: Детету и мени као удовици признато је право на породичну пензију после смрти супруга 10. јуна 2012. године. Пошто у тренутку његове смрти нисам имала прописане године живота, интересује ме да ли када напуним одређене године могу да поднесем захтев за породичну пензију?

Одговор: Ако је удова у моменту смрти супружника била млађа од 45 година, право на породичну пензију се цени у односу на датум престанка права на породичну пензију детету, тј. уколико у моменту престанка права детету удова има навршених најмање 45 година живота, право на породичну пензију ће остварити када наврши 53 године живота.

Запошљавање пензионера

? Л. П., Врање: Пензионер сам и планирам да се поново запослим. Интересује ме које су обавезе послодавца приликом запошљавања пензионера, имају ли олакшице и да ли плаћају доприносе за њих, будући да су ти људи већ пензионисани.

Одговор: Уколико послодавац радно ангажује корисника пензије по било ком основу (радни однос, уговор о делу, привремени и повремени послови), има обавезу да поднесе пријаву на осигурање и да редовно уплаћује доприносе за пензијско и инвалидско осигурање, као и за све остале запослене. Допринос за обавезно пензијско и инвалидско осигурање плаћа се по стопи од 26 одсто на зараду, односно на основицу осигурања, и та стопа се не умањује без обзира на то да ли је у питању осигураник – запослени или корисник старосне пензије.

На основу тих уплата доприноса, запослени корисник старосне пензије може, по престанку осигурања, после најмање годину дана рада, да поднесе захтев за поновно одређивање старосне пензије. Дакле, према члану 121 Закона о ПИО, корисник старосне пензије или превремене старосне пензије који се запосли на територији Републике, односно обавља са-

мосталну делатност по основу које је обавезно осигуран на територији Републике, има право по престанку тог запослења, односно обављања те самосталне делатности, на поновно одређивање пензије, ако је био у осигурању најмање годину дана. Поновно одређивање пензије Фонд врши на захтев корисника. Захтев се подноси на одговарајућем образцу, који се може добити на шалтеру филијале Фонда или одштампати са сајта www.pio.rs. Фонд је дужан да кориснику права утврди повољнији износ пензије.

Корисници пензије који су право на пензију остварили према прописима о пензијском и инвалидском осигурању, обавезно здравствено осигурање остварују према Закону о здравственом осигурању (члан 17, став 1, тачка 22), а доприносе за здравствено осигурање уплаћује им Фонд ПИО, што значи да то није обавеза коју мора да плаћа послодавац који ангажује пензионера.

У бање о трошку Фонда ПИО по Правилнику

? Љ. Ђ., Лозница: Ко одређује висину пензије која је један од критеријума за добијање бесплатног бањског лечења преко ПИО фонда? На колико година и како се мења?

Одговор: Висина пензије као и остали критеријуми регулисани су Правилником о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО. Према Правилнику, Фонд ПИО сноси трошкове

реhabилитације за кориснике под условом да њихова пензија не прелази износ просечне пензије на нивоу Републике Србије у претходном месецу од објављивања конкурса.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Право на рад породичних пензионера

? М. И., Лебане: Муж ми је недавно преминуо, а ја сам запослена. Да ли могу да наставим да радим па када одлучим да идем у пензију да затражим његову пензију или то морам одмах да урадим? Напомињем да имам 55 година. Ако бих се одлучила да одмах преузем мужевљево пензију, да ли бих могла да наставим да радим, и под којим условима?

Одговор: Удова може да настави да ради и да поднесе захтев за остваривање права на породичну пензију када то буде одлучила. Ако испуњава законом прописане услове за остваривање овог права, решењем ће бити утврђено право на породичну пензију, без исплате пошто је у осигурању. Када престане са радом, успоставиће јој се исплата породичне пензије по том решењу.

Корисници породичне пензије могу да буду радно ангажовани само по уговору о делу и ауторском уговору. Од 1.1.2015. године, корисницима породичне пензије који обављају послове по уговору о делу, ауторским уговорима и сл. не обуставља се исплата пензије, под условом да износ остварене уговорене накнаде на ме-

сечном нивоу не прелази износ најниже основице у осигурању запослених, важеће у моменту уплате доприноса.

Ако се корисник породичне пензије запосли или региструје самосталну делатност, обуставља му се исплата породичне пензије. Исплата се обуставља са даном почетка запослења, тј. са даном пријаве на осигурање. Кориснику породичне пензије кад се запосли не престаје право на породичну пензију, већ се само обуставља исплата пензије за време трајања запослења, односно обављања самосталне делатности. Након престанка осигурања, корисник треба да се обрати надлежној филијали да би се наставило са даљом исплатом породичне пензије.

За породичну пензију – најмање пет година стажа умрлог осигураника

? Љ. К., Параћин: Мој покојни отац је имао радни стаж девет година. Да ли моја мајка има право на неку породичну пензију?

Одговор: Право на породичну пензију имају чланови породице после смрти корисника, односно умрлог осигураника који је навршио најмање пет година стажа осигурања. Удова има право на породичну пензију ако је до смр-

ти брачног друга навршила 53 године живота. Удова која до смрти брачног друга није навршила 53 године живота, али је навршила 45 година живота, стиче право на породичну пензију кад наврши 53 године живота.

Право на инострану пензију

? З. Б., Београд: Који је законски рок за доношење решења о стицању права на инострану пензију од подношења захтева? Каква је ситуација у пракси?

Одговор: Приликом одлучивања о правима из пензијског и инвалидског осигурања, свака држава примењује своје прописе којима су

одређени и рокови за доношење решења. Дужина трајања поступка зависи и од тога да ли постоје сви подаци потребни за одлучивање.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	ОЧЕКИВАЊЕ	ПОЗИВИ ЗА ПОМОЋ	ВОДА ТЕКУЋИЦА	ИМЕ ФРАНЦ. ПИСЦА ФРАНСА	НАДИМАК УВЕЋИЋА	НАПРСНИК КОД СВЕШТЕНИКА	СТАРИ МУЗИЧКИ ИНСТРУМЕНТ	ДВА МУЗИЧКА АНАГРАМА					
ВРХ ОБУЋЕ								<p>ТРУБАМА се свира у Гучи, ТА РУМБА на Куби се учи. А нешто треће овде нама звучи.</p> <p>Решењем се добија назив једног музичког инструмента.</p>					
ПЛАНИН. МАСИВ У ЕВРОПИ													
БИРО ДЕКАНА													
ПРИБОР ЗА РАД					СИМБОЛ ЗА ЛАНТАН								
17. И 10. СЛОВО			ИМЕ ГЛ. ШАРИФА										
ОЗНАКА ЕНЕРГИЈЕ		РЕКА У СРБИЈИ											
		ГЛУМИЦА, ЕЛЗА											
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ОЗНАКА ЗА МАРОКО			30. СЛОВО		ПОБЕДИТИ У ШАХУ	НЕМАЧКО МУШКО ИМЕ	ОЗНАКА ЗА МЕГА	ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ЈЕЛО ОД КРОМПИРА	МЛАДО ЖИВОТНО ДОБА	ОЗНАКА ЗА ШАБАЦ	
НАЈВИША ВРЕДНОСТ	ТИНТА			ТАКАВ ЈЕ ЖИВОТ (ТУР.)					ПОЉОПР. МАШИН. ШКОЛА				
СКЛАДИШТЕ ОРУЖЈА								ИМЕ ГЛУМИЦЕ ЈОВОВИЋ					
ВРСТА НОЖА (МН.)								ВРСТА ПАПАГАЈА				ДИПЛОМАТСКО ПРЕДСТАВНИ- ШТВО	
БРИГА ОКО КОЊА(МН.)							ДАН У НЕДЕЉИ						
ПОБОЉШАТИ НЕКИ ПОСАО							ВОЂА КОЗАКА				МЕРА ЗА ОТПОР СТРУЈЕ		
БИБЛИЈСКА МОРСКА НЕМАН										СИМБОЛ АНТИМОНА			
ОЛИВЕР (ОДМИЛА)				ИТАЛИЈАНСКИ КЛУБ						ГРАД У ЧЕШКОЈ			
				ПРЕДМЕТ ОБОЖАВ.									
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ХОДАТИ				ПОСЕДОВАТИ							СИМБОЛ СУМПОРА	
	ЖЕНСКО ИМЕ				ВРСТА ВРБЕ							ВЕЧНОСТ (ЛАТ.)	
ОЗНАКА ШВЕДСКЕ		ИЗДАВАЧКО ПРЕДУЗЕЋЕ	ДРВНА ИНДУСТР.			ВРСТА ПЕРШУНА			ДИВЉА РУЖА				
			ОЗНАКА ЛЕСКОВЦА			КОЊ У ПЕСМИ			БРОЈ (СКР.)				
ИМЕ ПИСЦА ВИТЕЗОВИЋА								ЛАЂА					
								СИМБОЛ ВОДОНИКА					
ЖАЛБА ВИШЕМ СУДУ							ЈЕЛО И ПИЋЕ						

СКАНДИНАВКА: наратак, Анленини, деканат, алат, па, чи, Омар, е, Млава, ма, ш, максимум, пмш, арсенал, Мила, стилети, ара, тимари, сред, иновирати, ом, Левјатан, сб, Оли, Аталанта, ићи, имати, с, е, ди, ак, tea, Милован, брод, апелат, храна. АНАГРАМИ: тамбура.

Да ли сте знали ...

– да је септембар добио име од латинске речи september, а да је месец назван по „септем“ (седми месец) римског календара?

Септембар се код Срба, као и код неких словенских народа, назива још и михољски месец, рујен и гроздобер, као и у старосрпском. Код Чеха заржи, а код Словенаца и кимавец, док се код Хрвата назива рујан, слично старословенском и српском рујен.

– да се сушење намирница за зиму користило од давнина? О томе постоје записи још код Старих Грка, из којих сазнајемо како се тада сушило. На пример, смокве

су сушили тако што су их прво гњечили, потом формирали у хлеб, а затим сушили на сунцу. Тај најстарији вид сушења се понегде задржао до данас па се намирнице из врта без великог напора често суше на сунцу или близу пећи. Међутим, у данашње време намирнице се све више обрађују фабрички.

– да се „Фестивал зимнице“, на којем се представљају произвођачи зимнице са територије целе Србије, већ десет година одржава крајем септембра у Коцељеву? Прошле године на овој привредно-туристичкој манифестацији учествовало је око 230 излагача из свих крајева Србије. Део фестивала резервисан је за такмичење у припремању ловачког гулаша, када се бележи рекордна посета гостију.

– да је ајвар реч турског порекла која се, као и многи други турцизми, у Србији одавно одомаћила? Потиче од речи „havuar“ што значи „усољена икра“. Зато се често може чути да ајвар зову и „српски кавијар“. У данашње време ајвар представља специјалитет балканске кухиње. Приче о ајвару део су породичног наслеђа, као и рецептура. Овај јединствени специјалитет ушао је и у нашу литературу. О ајвару је писао Момо Капор, а песму му је посветио и Драган Лукић. Међу бројним шалама у којима се помиње, можда је најшармантнија она о томе како на југу Србије момци девојкама изјављују љубав поклањајући им теглу ајвара – „Ај вар ју“!

– да се вино производи већ хиљадама година? Најранији познати трагови вина потичу из Кине (7000 г.п.н.е.) и Ирана (5000 г.п.н.е.), док је прва позната винарија, стара 6.100 година, пронађена у планинским пећинама малог јерменског села Арени. Вино је стигло на Балкан до 4500. године п.н.е. и конзумирано је и слављено у античкој Грчкој, Тракији и Риму. Током историје, вино се пило због својих опојних учинака. Оно је дуго имало важну улогу у религији. Антички Египћани поистовећивали су црно вино са крвљу. Користили су га Грци у неговању култа бога вина Диониса и Римљани у својим баханалијама (фестивали вина посвећени богу Бахусу). Јудаизам је увео црно вино у кидуш, а хришћанство у причешће.

– да се вино производи већ хиљадама година? Најранији познати трагови вина потичу из Кине (7000 г.п.н.е.) и Ирана (5000 г.п.н.е.), док је прва позната винарија, стара 6.100 година, пронађена у планинским пећинама малог јерменског села Арени. Вино је стигло на Балкан до 4500. године п.н.е. и конзумирано је и слављено у античкој Грчкој, Тракији и Риму. Током историје, вино се пило због својих опојних учинака. Оно је дуго имало важну улогу у религији. Антички Египћани поистовећивали су црно вино са крвљу. Користили су га Грци у неговању култа бога вина Диониса и Римљани у својим баханалијама (фестивали вина посвећени богу Бахусу). Јудаизам је увео црно вино у кидуш, а хришћанство у причешће.

– да се вино производи већ хиљадама година? Најранији познати трагови вина потичу из Кине (7000 г.п.н.е.) и Ирана (5000 г.п.н.е.), док је прва позната винарија, стара 6.100 година, пронађена у планинским пећинама малог јерменског села Арени. Вино је стигло на Балкан до 4500. године п.н.е. и конзумирано је и слављено у античкој Грчкој, Тракији и Риму. Током историје, вино се пило због својих опојних учинака. Оно је дуго имало важну улогу у религији. Антички Египћани поистовећивали су црно вино са крвљу. Користили су га Грци у неговању култа бога вина Диониса и Римљани у својим баханалијама (фестивали вина посвећени богу Бахусу). Јудаизам је увео црно вино у кидуш, а хришћанство у причешће.

– да се вино производи већ хиљадама година? Најранији познати трагови вина потичу из Кине (7000 г.п.н.е.) и Ирана (5000 г.п.н.е.), док је прва позната винарија, стара 6.100 година, пронађена у планинским пећинама малог јерменског села Арени. Вино је стигло на Балкан до 4500. године п.н.е. и конзумирано је и слављено у античкој Грчкој, Тракији и Риму. Током историје, вино се пило због својих опојних учинака. Оно је дуго имало важну улогу у религији. Антички Египћани поистовећивали су црно вино са крвљу. Користили су га Грци у неговању култа бога вина Диониса и Римљани у својим баханалијама (фестивали вина посвећени богу Бахусу). Јудаизам је увео црно вино у кидуш, а хришћанство у причешће.

Молим за реч

Зима ће сигурно доћи. Али, за зимницу морате сами да се побринете.

Чим је чуо да ће деди бити враћена пензија, унук направио велику журку.

Стандард ми је супер. Док не уђем у самопослугу.

Најбоље је бити први. Онда су увек за све криви други.

Основао је факултет за Ди Џеја. Свако ће бити Рамадановски.

Волео бих да сам телевизија. Па да ми сваког дана репризирају пензију.

Ријалити ТВ програми испадеше спонзори пластичних хирурга.

Мењачница за кладионицу, кладионица за банку, банка за пекару, пекара за апотеку и – ишчупаше лову.

Дејан Патаковић

Тезгарење

Кад животу одузмете све пороке, изгуби сваки смисао.

Нећу да се дружим са вама. Ви немате ништа од поштења, а ја немам ништа сем поштења.

Нисам столар, али редовно тезгарим.

Зле душе, у зло време цветају.

Обезбедио сам се од беснила. Нема пас за шта да ме уједе.

Радмило Мићковић

Мисаоне направе

Дошли су до јаких доказа. Даље се није могло.

Људске потребе превазилазе наше могућности.

Манија величине лечи се лажном скромношћу.

Опрезни истовремено гаје и наду и илузије.

Неким маске треба уклонити из главе.

Нико се није родио на коњу.

Кратковидима је све надхват руке.

Не веруј ником на други поглед.

Вукосава Денчић

Кука и мотика

Где год да кренемо, ми залутамо.

Лако је Србе завадити. Треба им само дати власт у руке.

Са полицијом немам проблем, али она има са мном.

Дигла се кука и мотика! И преселила се у град.

Раде Ђерговић

Лековите мисли

Туђе заслуге меримо на теразијама, а своје на ваги.

Лоше нам се пише јер стално нешто зацртавамо.

Зао дух није из боце већ из пакости.

Заузели су ставове, а боље да су се заузели на радном месту.

Да би постао сатиричар, морао је да оде код оштрача да му наоштри језик.

У праву сте, али то уопште нећу да узем у обзир!

Кућа ми је постала туристички објекат. Летујем код куће.

Кич је коров, али доноси више пара него цвеће.

Новчаницама је посуо своје грешке па му се не виде.

Душан Старчевић